

<http://doi.org/10.22133/tlj.2024.455165.1170>

Ecologde Success Model: Antecedents and Consequences

Zohreh dehdashti shahrokh^{1*}, Esmail ghaderi², Mohammadreza karimi alavijeh³, Molood esfahani⁴

¹Prof., Faculty of Accounting and Management, University of allameh tabataba'i, Tehran, Iran.

²Associate Prof., Faculty of Accounting and Management, University of allameh tabataba'i, Tehran, Iran.

³Associate Prof., Faculty of Accounting and Management, University of allameh tabataba'i, Tehran, Iran.

⁴Phd Student in Faculty of Accounting and Management, University of allameh tabataba'i, Tehran, Iran.

Article Info

Abstract

Original Article

Received:

01-05-2024

Accepted:

09-09-2024

Keywords:

Ecologde
Ecologde Success
Success Model
Ciritical Success
Factors
Ecotourism

The aim of the research is to design a success model of ecolodge: antecedents and consequences. The research methodology is qualitative with meta-synthesis approach. The information sources of this step included articles published in international scientific databases which have been selected based on the criteria of meta-synthesis process. According to this, after searching the databases in the time range of 1380 to 1402 for Persian articles and 1998 to 2023 for English ones, 597 related studies have been evaluated and finally, after the necessary survey, 55 articles were selected. Using Seven-step method of Sandelowski and Barroso, the findings of 55 previous studies related to the research objectives were reviewed, aggregated, combined and interpreted. Using the coding method, the number of 100 codes, 24 themes and 8 dimensions were identified and the validity of the coding was confirmed through the Cohen's kappa test, and the success model of the ecolodge: antecedents and consequences was presented and drawn. The results of this research extracted 8 factors as the ecolodge success factors that the dimensions of "legal" and "ecolodge features" are among the antecedents of success, the dimensions of "leadership", "services" and "marketing" are among the dimensions of success, and the dimensions of "sustainable development", "economic and social benefits" and "revisit intention" are among the consequences of the ecolodge success.

*Corresponding author

e-mail: zdehdashti33@gmail.com

How to Cite:

Dehdashti Shahrokh, Z., Ghaderi, E., Karimi Alavijeh, M., & Esfahani, M. (2024). Ecologde Success Model: Antecedents & Consequences. *Tourism and Leisure Time Journal*, 9(18), 199-229.

Published by University of Science and Culture <https://www.usc.ac.ir>
Online ISSN: 2783-3828

1. Introduction

Ecotourism is a unique group of small and medium-sized enterprises. The term ecotourism was introduced by the International Ecotourism Association in 1994 to explicitly identify and recognize accommodations that are dependent on nature and conform to the philosophy and principles of ecotourism. It has been observed many times that the owners of the ecolodges have established the ecolodges regardless of the needs of the market, location and resources, which has had negative consequences, including the lack of natural and cultural protection, the presence of low quality services, and the dissatisfaction of the local community and tourists, which ultimately leads to the failure of the ecolodge. In this research, the main goal is to identify the critical success factors of ecolodge and the sub-goals are to determine and identify the antecedents of the ecolodge success model and the consequences of the ecolodge success model and provide a comprehensive model for the success of ecolodge. According to preliminary reviews of previous studies, a model that includes critical success factors for ecolodge was not found. Most of the previous researches have investigated the sustainability model of ecolodge. In the few cases that have focused on the success of ecolodge, no research has provided a comprehensive model that includes antecedents and consequences. Therefore, presenting a model for the success of ecolodge is the innovation of this research. In this research, we want to answer the main question, what is the ecolodge success model? And We also answer two sub-questions, what are the antecedents of the ecolodge success model? And what are the consequences of the ecolodge success model? For this purpose, we examined the previous researches through a systematic review, and with the method of metasynthesising and three-stage coding, the desired objectives and model were extracted.

2. Literature Review

In research titled "Sustainability and ecotourism principles adoption by leading ecolodges: learning from best practices", the best practices in sustainable management of leading ecotourism lodges around the world were identified based on qualitative content analysis. Key issues in these dimensions included biodiversity conservation, preserving socio-cultural heritage, improving social wellbeing, contributing to the local economy, learning opportunities for guests, influencing local attitudes, creating opportunities for visitors to get involved, sharing profits with local people, social justice, and seeking third-party recognition. In another research titled "Communicating sustainability and ecotourism principles by ecolodges: a global analysis", the aim of the study is to address the need for a global scale study of sustainability practices and principles of ecotourism in ecolodges, focusing on their connections from It was through the Internet. This study established a framework for evaluating the principles of ecotourism and sustainability communication in ecolodges in five dimensions (nature-based focus, the moral imperative, environmental sustainability, community development, and education and research) and the communication status of related plans by a sample of Identified and reviewed ecotourism accommodations from around the world and improved areas for Internet communications. In another research titled "Tangible and Intangible Indicators of Successful aboriginal Tourism initiatives: A Case Study of Two Successful aboriginal Tourism lodges in Northern Canada" it focuses on two criteria. Success criteria and success evaluation criteria. Success criteria include six economic, planning, leadership, empowerment, community, and legal criteria, and success evaluation criteria include year of establishment, operation season, annual referral rate, income, geographic location, accessibility, marketing, important attractions, ownership structure, Local control, culture-appropriate training, sustainable development, personnel, recognition of local traditions, etc. In research entitled "Designing the framework of the sustainable business model of ecolodges using the mixed method", a framework for designing the business models of ecolodge is presented, which not only covers all aspects of their business, but also predicts the requirements related to sustainable development. In order to design the considered framework, first, using the method of supercomposition of the components of the identification framework, and then to evaluate the components, two focus groups including 9 experts were interviewed. In the end, 34 components were confirmed, which were categorized under 9 more general themes including background factors, world view, assets model, operation model, partnership model, marketing model, financial model, impact model and value proposition. As mentioned above, a comprehensive model including the antecedents and consequences of ecolodge success has not been presented in the previous articles and only on the ecolodge sustainability or on the few success factors is focused. But in the current research, a comprehensive model of critical success factors including antecedents and consequences and success evaluation indicators is presented.

3. Methodology

In terms of the data nature and the method of analysis, the research is qualitative and in terms of the method of data collection, it is based on documentary studies. In order to collect data, all published researches in the field of ecolodge success in valid databases were selected based on the Specified keywords like "ecolodge", "Ecolodge accommodation", "Ecolodge success", "Ecolodge satisfaction", "Ecolodge sustainability", "Ecolodge outcomes", "Ecolodge satisfaction", "Ecolodge requirements".

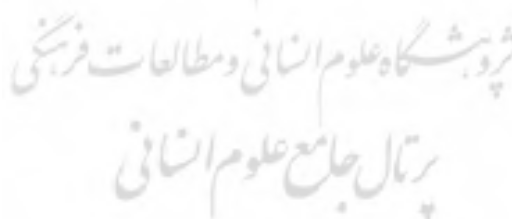
The research method is analytical-descriptive. In this research, a meta synthesis has been used. In order to analyze the data, the coding method was used and the data was analyzed. The metasynthesis approach is to combine the results of qualitative research and helps to advance current knowledge by creating a new interpretive synthesis.

4. Results

In this research, a proper classification of the critical success factors of ecolodges was presented based on the research background. finally, the number of 100 codes, 24 themes and 8 dimensions were identified and the validity of the coding was confirmed through the Cohen's kappa test, and the success model of the ecolodge: antecedents and consequences were presented and drawn. The results of this research showed that the dimensions of "legal" and "ecolodge features" are among the antecedents of success, the dimensions of "leadership", "services" and "marketing" are among the dimensions of success, and the dimensions of "sustainable development", "economic-social benefits" and "revisit intention" are among the consequences of the ecolodge success.

5. Conclusion

Many factors are involved in the success of a business, but some factors play a vital role in success of a business, which are called critical success factors. In this research, the critical success factors of ecolodge success were extracted through the meta synthesis of past studies. Finally, with a holistic view to ecolodge, 3 ecolodge success factors and 2 antecedents of ecolodge success and 3 consequences of ecolodge success were obtained and a comprehensive model including the antecedents and consequences of the success of ecolodge has been presented and success evaluation indicators will also be presented.

گردشگری و اوقات فراغت

<http://doi.org/10.22133/tlj.2024.455165.1170>

مدل موفقیت بوم‌گردی: پیشایندها و پسایندها

زهره دهدشتی شاهرخ^{۱*}، اسماعیل قادری^۲، محمدرضا کریمی علویجه^۳، مولود اصفهانی^۴

^۱استاد، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

^۲دانشیار، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

^۳دانشیار، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

^۴دانشجوی دکتری دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
مقاله پژوهشی	هدف پژوهش حاضر طراحی مدل موفقیت بوم‌گردی: پیشایندها و پسایندهاست. روش‌شناسی پژوهش، کیفی با رویکرد فراترکیب است. منابع اطلاعاتی این مرحله شامل مقالات منتشرشده در پایگاه‌های علمی بین‌المللی است که براساس معیارهای فرایند فراترکیب انتخاب شدند. طبق این فرایند، پس از مشخص کردن معیارهای جست‌وجوی مقالات شامل زمان، زبان، کلیدواژه، عنوان، چکیده، روش تحقیق، محتوا و کیفیت، مقالات فارسی در محدوده زمانی ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۲ و مقالات انگلیسی در محدوده زمانی ۱۹۹۸ تا ۲۰۲۳ بررسی شدند؛ در نتیجه تعداد ۵۹۷ مقاله انتخاب و در نهایت، ۵۵ مقاله که معیارهای مدنظر را داشتند باقی ماندند. پس از آن، فرایند فراترکیب براساس الگوی هفت‌مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو روی نتایج این ۵۵ مقاله انجام شد. در مرحله کدگذاری باز ۱۰۰ کد، در مرحله کدگذاری محوری ۲۳ مضمون و در مرحله کدگذاری انتخابی ۷ بعد اصلی شناسایی شد. اعتبار کدگذاری‌ها از طریق آزمون کاپای کوهن تأیید شد و مدل موفقیت اقامتگاه بوم‌گردی: پیشایندها و پسایندها ارائه و ترسیم شد. نتایج این پژوهش هفت عامل را به‌منزله عوامل موفقیت بوم‌گردی استخراج کرد که ابعاد «قانونی» و «ویژگی‌های اقامتگاه» جزو پیشایندهای موفقیت، ابعاد «رهبری»، «خدمات» و «بازاریابی» جزو ابعاد موفقیت و بعد «توسعه پایدار» و «پیامدهای اقتصادی و اجتماعی» جزو پسایندهای موفقیت اقامتگاه بوم‌گردی هستند.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۱۲	
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۷	
واژگان کلیدی: اقامتگاه بوم‌گردی موفقیت اقامتگاه بوم‌گردی مدل موفقیت عوامل حیاتی موفقیت گردشگری پایدار	
*نویسنده مسئول رایانامه: zdehdashti33@gmail.com	

نحوه استناددهی:

دهدشتی شاهرخ، زهره، قادری، اسماعیل، کریمی علویجه، محمدرضا، اصفهانی، مولود (۱۴۰۲). مدل موفقیت بوم‌گردی: پیشایندها و پسایندها. گردشگری و اوقات فراغت، ۹(۱۸)، ۱۹۹-۲۲۹.

ناشر: دانشگاه علم و فرهنگ <https://www.usc.ac.ir>

شاپای الکترونیکی: ۳۸۲۸-۲۷۸۳

اقامتگاه‌های بوم‌گردی گروه منحصربه‌فردی از شرکت‌های کوچک و متوسط^۱ را تشکیل می‌دهند. اصطلاح بوم‌گردی را انجمن بین‌المللی اکوتوریسم^۲ در سال ۱۹۹۴ برای شناسایی و تشخیص صریح اقامتگاه‌هایی که وابسته به طبیعت هستند و با فلسفه و اصول اکوتوریسم مطابقت دارند، معرفی کردند (Mehta, 2007)؛ بنابراین انتظار می‌رود که اقامتگاه‌های بوم‌گردی از اصول اکوتوریسم پیروی کنند که شامل تمرکز بر طبیعت، منافع محلی و حفاظت (توسعه پایدار)، یادگیری و الزامات اخلاقی است (Fennell & Grosbois, 2021). مفهوم اقامتگاه‌های بوم‌گردی نسبتاً جدید است. این مفهوم به اقامتگاهی اشاره دارد که با محیط طبیعی و اجتماعی ادغام شده و رسالت آن کاهش کربن و تأمین رفاه جامعه محلی است. به‌طور خلاصه اقامتگاه بوم‌گردی اقامتگاهی است که از مفهوم اکوتوریسم پیروی می‌کند (Hagberg, 2011). ایران از نظر تنوع اقلیمی (چهار فصل بودن)، موقعیت خاص جغرافیایی (رابط بین غرب و شرق)، تنوع زیستی ارزشمند و مناظر طبیعی منحصربه‌فرد و ساختار ویژه زمین‌شناسی در کنار آثار تاریخی و فرهنگی، برای جذب بوم‌گردها در سطوح ملی و بین‌المللی، بهترین پتانسیل را دارد. کشور ایران براساس سیزدهمین نشست اعضای متعاهد کنوانسیون تنوع زیستی در سال ۲۰۱۶، که در مکزیک برگزار شد، یکی از بیست کشور برتر تنوع زیستی معرفی شد و تنوع زیستی یکی از شروط اصلی برای توسعه بوم‌گردی در نظر گرفته شد. با توجه به کم‌نظیر بودن تنوع زیستی، ایران قابلیت‌های بالقوه‌ای برای توسعه بوم‌گردی دارد (Dabiri et al., 2016)، اما توسعه بوم‌گردی در ایران همواره با چالش‌هایی همراه بوده است. این چالش‌ها عبارت‌اند از:

۱. کمبود و حتی فقدان ساختارهای زیربنایی؛
 ۲. فرسوده و ناکافی بودن امکانات در ناوگان حمل‌ونقل عمومی کشور؛
 ۳. فقدان بازاریابی و تبلیغات مناسب در بازار جهانی گردشگری برای جلب گردشگران خارجی؛
 ۴. وجود نگاه امنیتی سختگیرانه به مقوله گردشگران خارجی و دشواری صدور روادید؛
 ۵. بروز مشکلات اجتماعی فرهنگی بین جامعه میزبان و گردشگران بر اثر نبود برنامه‌ریزی مناسب برای توسعه گردشگری؛
 ۶. اولویت‌نداشتن توسعه صنعت گردشگری در برنامه‌های کلان توسعه اقتصادی کشور؛
 ۷. فقدان حمایت کافی از دست‌اندرکاران گردشگری؛
 ۸. ناآگاهی جامعه محلی از ارزش واقعی جاذبه‌های بوم‌گردی؛
 ۹. تهیه نکردن اطلس کامل مناطق بوم‌گردی و جاذبه‌های طبیعی کشور (مجابی و دبیری، ۱۴۰۰).
- با توجه به اهمیت بوم‌گردی و وجود ظرفیت‌های لازم و همچنین چالش‌های موجود در ایران، وجود مدل موفقیت بوم‌گردی ضروری به نظر می‌رسد. در این پژوهش، هدف اصلی شناسایی عوامل حیاتی موفقیت بوم‌گردی و اهداف فرعی شامل تعیین و شناسایی پیشایندهای مدل موفقیت بوم‌گردی، پسایندهای مدل موفقیت بوم‌گردی، شاخص‌های اندازه‌گیری موفقیت بوم‌گردی و ارائه مدلی جامع برای موفقیت بوم‌گردی است.

اگر درخصوص عوامل حیاتی موفقیت^۳ جست‌وجویی ساده در گوگل انجام دهیم، بیش از ده میلیون نتیجه در زمینه‌های مختلف پروژه، کسب‌وکار، نرم‌افزار و خودروسازی و... را در بر دارد (هاول^۴، ۱۳۹۵)؛ اما هیچ پژوهشی در ارتباط با شناسایی عوامل حیاتی موفقیت در زمینه اقامتگاه‌های بوم‌گردی، که نوعی از سازمان‌های کوچک و متوسط هستند، صورت نگرفته است. این موضوع بر ضرورت علمی این پژوهش تأکید

1. Small and medium enterprises
2. TIES
3. Critical Success Factors
4. Marvin T. Howell

دارد. همچنین تمام افرادی که قصد ورود به کسب و کار بوم گردی را دارند یا در حال حاضر، مالک یا مدیر یک بوم گردی هستند باید بدانند عوامل حیاتی موفقیت کسب و کارشان چیست و با تمرکز نکردن بر کدام عوامل شکست می خورند، اتفاقی که برای بسیاری از بوم گردی ها رخ داده است. این موضوع را رئیس جامعه اقامتگاه های بوم گردی در سال ۱۴۰۱ عنوان کرده است. در حقیقت مدیر یک اقامتگاه بوم گردی می تواند با آگاهی از عوامل حیاتی موفقیت، از شکست کسب و کارش جلوگیری کند. این امر نشان دهنده ضرورت کاربردی این پژوهش است.

مبانی نظری

در این بخش، به توضیح مفاهیم نظری پژوهش پرداخته شده است. این مفاهیم شامل گردشگری پایدار، اکوتوریسم، اقامتگاه بوم گردی و عوامل حیاتی موفقیت است.

گردشگری پایدار

یکی از بزرگ ترین اهداف قرن ما، اتخاذ رشد پایدار است. جمعیت بیش از حد، آلودگی، بهره برداری از منابع انسانی و مسائل زیست محیطی امروزه بیش از پیش مشکل ساز هستند. مفهوم پایداری نسبتاً جدید است؛ زیرا اولین مطالعات به اواخر دهه ۱۹۸۰ بازمی گردد. مهم ترین چالش در توسعه پایدار، برقراری تعادل بین نیازهای نسل حاضر و حفظ منابع طبیعی برای نسل های آینده است (Saarinen, 2006). کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه در سال ۱۹۸۷ توسعه پایدار را «توسعه ای که نیازهای حال حاضر را بدون به خطر انداختن توانایی نسل های آینده برای برآوردن نیازهای خود برآورده می کند» تعریف کرد. به طور کلی توسعه پایدار و مفهوم پایداری به یکدیگر گره خورده اند؛ همان طور که بومنت^۱ و همکاران (2017) بیان کردند، توسعه پایدار شامل سه تعریف اصلی است: از منابع تجدیدپذیر سریع تر از این که برایشان جایگزین های تجدیدپذیر یافت شود، استفاده نشود. از منابع تجدیدپذیر سریع تر از زمانی که بتوان آن ها را دوباره پر کرد، استفاده نشود. آلاینده ها را سریع تر از این که کره زمین بتواند آن ها را بدون آسیب پردازش کند، منتشر نکرد. به طور کلی مفهوم گردشگری پایدار به شیوه ای از سفر گفته می شود که در آن گردشگران تلاش می کنند تأثیرات منفی سفر را بر روی محیط زیست، جامعه و اقتصاد تقلیل دهند یا تأثیرات مثبت سفر را در آن ها افزایش دهند. این شیوه مسافرت همان گردشگری مسئولانه است که به گردشگری پایدار منجر می شود (UNWTO, 1996). گردشگری پایدار مستلزم مشارکت آگاهانه همه ذی نفعان مرتبط و همچنین رهبری سیاسی قوی برای اطمینان از مشارکت گسترده و ایجاد اجماع است و دستیابی به آن مستلزم نظارت بر تأثیرات، معرفی اقدامات پیشگیرانه یا اصلاحی لازم در صورت لزوم است (Kiper, 2013).

اکوتوریسم

اکوتوریسم شاخه ای از گردشگری پایدار است؛ زیرا به طور کلی عمدتاً بر حفظ طبیعت متمرکز است؛ اما به موازات بر حفاظت فرهنگی و رفاه اجتماعی نیز متمرکز است. گردشگری مبتنی بر طبیعت نیز یک شاخه دیگر از گردشگری پایدار است؛ اما بیشتر بر دارایی ها و تجربیات طبیعی متمرکز است. همچنین گردشگری ماجراجویی عمدتاً مبتنی بر ماجراجویی در مناطق طبیعی است و گردشگری حیات وحش اساساً مبتنی بر تعامل با حیات وحش مناطق مدنظر است (Kiper, 2013)؛ اما اکوتوریسم نه تنها به طبیعت، حیات وحش و اکوسیستم ها متعهد است، بلکه بر تقویت و حفاظت از جامعه محلی نیز متمرکز است. انجمن بین المللی اکوتوریسم در سال ۲۰۱۵ اکوتوریسم را به عنوان «سفر مسئولانه به مناطق طبیعی با توجه به حفظ محیط زیست و پایداری رفاه مردم محلی در کنار تفسیر و آموزش» تعریف کرد. همان طور که از این تعریف استنباط می شود، مفاهیم اصلی پیرامون اکوتوریسم همواره بر سه اصل حفاظت طبیعی، رفاه اجتماعی و فرهنگی و پایداری اقتصادی متمرکز است که می توان آن ها را از ارکان این حوزه دانست (TIES, 1990).

1. Beaumont

اقامتگاه بوم‌گردی

بوم‌گردی سفر و بازدید زیست‌محیطی مسئولانه از مناطق طبیعی بکر است که به‌منظور لذت‌بردن از طبیعت و درک مواهب آن و نیز ویژگی‌های فرهنگی مرتبط با آن انجام شود، به‌طوری که باعث ترویج حفاظت شود، تأثیر منفی بسیار کمی از بازدیدکنندگان در محیط به‌جای گذارد و شرایطی را برای اشتغال و بهره‌مندی اقتصادی و اجتماعی مردم محلی فراهم کند (مجبایی و دبیری، ۲۰۲۱).

بعضی از ویژگی‌های مهم هر اقامتگاه بوم‌گردی معتبر عبارت‌اند از:

۱. فضاهای مشترک و اتاق‌های راحتی را فراهم کنید که طراحی و میراث محلی را منعکس می‌کند؛

۲. محیطی طبیعی که با دقت هرچه تمام‌تر محوطه‌سازی بومی را حفظ می‌کند، ارائه دهید؛

۳. از مصالح ساختمانی محلی، برداشت شده و/یا بازیافت‌شده محلی استفاده کنید؛

۴. مواد غذایی را از کشاورزان، دامداران و ماهی‌گیران محلی خریداری کنید؛

۵. از انرژی‌های تجدیدپذیر و سیستم‌های دفع آب و زباله‌های حساس به محیط‌زیست استفاده کنید؛

۶. کارگران محلی را استخدام و آموزش دهید؛

۷. گشت‌وگذارهای متنوع و مطالب آموزشی در مورد مکان‌های طبیعی و فرهنگی ارائه دهید؛

۸. از جامعه محلی و کسب‌وکارها حمایت بخواهید و از آن‌ها حمایت کنید (Hagberg, 2011).

توسعه پایدار روستایی در کنار ارائه خدمات به گردشگران و طبیعت‌گردان، یکی از اهداف اصلی ایجاد و توسعه اقامتگاه‌های بوم‌گردی دارای هویت و ساختار بومی است. در یک اقامتگاه بوم‌گردی هدف فقط اقامت نیست؛ بلکه اهدافی مانند تورهای گردشگری، آموزش فعالیت‌های بومی و محلی، آشنایی با صنایع دستی، فروش صنایع دستی و محصولات و لباس‌های محلی، ارائه غذا و نوشیدنی محلی، اجرای نمایش و موسیقی سنتی نیز اهمیت دارد. همچنین طراحی ساختمان اقامتگاه، نوع معماری، نوع مصالح ارگانیک به‌کاررفته به‌منزله یک جاذبه گردشگری مورد توجه است (عنابستانی و همکاران، ۱۳۹۷).

در ادامه برای آگاهی از تعداد اقامتگاه‌های کشور، آخرین آمار تعداد اقامتگاه‌های بوم‌گردی مبتنی بر آمار وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، معاونت گردشگری ایران در سال ۱۴۰۲ ارائه شده است. تعداد اقامتگاه‌های بوم‌گردی در کل کشور، ۳۸۵۰ مورد است که استان مازندران با ۴۸۱ اقامتگاه، بیشترین تعداد اقامتگاه در کشور را دارد. پس از آن، کرمان با ۳۱۸ اقامتگاه و اصفهان با ۳۱۵ اقامتگاه قرار دارد. در جدول ۱، تعداد اقامتگاه‌های کشور به تفکیک هر استان نشان داده شده است.

جدول ۱: تعداد اقامتگاه‌های بوم‌گردی ایران به تفکیک هر استان (وزارت میراث فرهنگی، ۱۴۰۲)

ردیف	استان	تعداد بوم‌گردی	ردیف	استان	تعداد بوم‌گردی
۱	آذربایجان شرقی	۱۷۷	۱۷	فارس	۲۱۴
۲	آذربایجان غربی	۳۶	۱۸	قزوین	۲۵
۳	اردبیل	۱۲۷	۱۹	قم	۸
۴	اصفهان	۳۱۵	۲۰	کردستان	۵۷
۵	البرز	۲۱	۲۱	کرمان	۳۱۸
۶	ایلام	۹۵	۲۲	کرمانشاه	۶۵
۷	بوشهر	۸۲	۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۱۵
۸	تهران	۲۷	۲۴	گلستان	۲۶۵

ردیف	استان	تعداد بوم گردی	ردیف	استان	تعداد بوم گردی
۹	چهارمحال و بختیاری	۷۴	۲۵	گیلان	۲۴۵
۱۰	خراسان جنوبی	۱۰۸	۲۶	لرستان	۱۸
۱۱	خراسان رضوی	۲۱۱	۲۷	مازندران	۴۸۱
۱۲	خراسان شمالی	۵۰	۲۸	مرکزی	۴۷
۱۳	خوزستان	۱۳	۲۹	هرمزگان	۵۸
۱۴	زنجان	۱۷۹	۳۰	همدان	۴۶
۱۵	سمنان	۱۶۸	۳۱	یزد	۲۳۸
۱۶	سیستان و بلوچستان	۶۷		جمع کل	۳۸۵۰

عوامل حیاتی موفقیت

از سال ۱۹۶۱ سازمان‌ها از عوامل حیاتی موفقیت برای شناسایی آنچه باید به درستی انجام شود تا سازمان به هدف غایی، مأموریت و اهداف خرد خود دست یابد، بهره می‌برند (Galler, 1985). اولین گام در این راستا، شناسایی عوامل حیاتی موفقیت است. به محض شناسایی آن‌ها، سازمان باید به تعیین نحوه عملکرد درست و اصولی در زمینه روش ارزیابی، اندازه‌گیری و اجرای آن‌ها بپردازد. در این صورت، عوامل حیاتی موفقیت محرک سازمان در دستیابی به بهبود چشمگیر و عملکرد فوق‌العاده خواهند بود. استفاده از عوامل حیاتی موفقیت یک رویکرد بالا به پایین مدیریتی است و تلاش و اقدامات سازمان را در راستای بهبود به ثمر می‌رساند (Barno, 2017).

معیارهای توصیف «عوامل حیاتی موفقیت»

یک «عامل حیاتی موفقیت» مناسب باید شفاف (فهم آسان)، موجز (کوتاه، ده کلمه یا کمتر)، دارای محتوای انگیزه‌بخش (محرک عمل) و دارای وابستگی متقابل با اهداف خرد باشد؛ در نتیجه اگر یک «عامل حیاتی موفقیت» گیج‌کننده، دارای تعبیر ثقیل و مبهم، طولانی، دارای بیش از ده کلمه، غیرعملیاتی و مستقل از اهداف باشد عامل حیاتی مناسبی نیست (هاول^۱، ۱۳۹۵).

مرور پیشینه

پژوهش‌های خارجی

در پژوهشی با عنوان «پذیرش اصول پایداری و اکوتوریسم توسط بوم‌گردی‌های پیشرو: یادگیری از بهترین شیوه‌ها» تألیف فنل و گروسبویس (2022) شناسایی بهترین شیوه‌ها در مدیریت پایدار بوم‌گردی‌های پیشرو در سراسر جهان براساس تحلیل محتوای کیفی انجام شده است. در این پژوهش، ۶۵ بوم‌گردی برتر جهانی شناسایی و تحلیل شدند. این مطالعه در حقیقت تحلیل مضمون بر روی سایت این ۶۵ بوم‌گردی است. محتوای هر وبسایت با دقت ارزیابی شد و شیوه‌های کمک به هر اصل اکوتوریسم شناسایی شد. سپس داده‌ها در مضامین، موضوعات فرعی و بهترین شیوه‌ها در هر بعد اکوتوریسم سازمان‌دهی شدند. این دسته‌ها در طول تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق فرایند بررسی و کدگذاری، که شامل افزودن کدهای جدید، حذف سایر کدها و همچنین تغییر نام و ادغام مضامین و گروه‌هایی از شیوه‌ها بود، شناسایی شدند. یافته‌ها شامل پنج اصل اکوتوریسم است. این پنج اصل عبارت‌اند از طبیعت‌محور بودن، الزامات اخلاقی، حفاظت از محیط‌زیست، توسعه جامعه محلی و آموزش و پژوهش. این پژوهش به علت اولویت‌بندی‌نشدن عوامل از نظر اهمیت و اشاره نکردن به عوامل حیاتی موفقیت ناقص است.

1. Marvin T. Howell

گروسبویس و فنل (2023) در پژوهشی دیگر با عنوان «ارتباط بین پایداری و اصول اکوتوریسم در بوم‌گردی‌ها، یک تحلیل جهانی»، به بررسی نیاز به انجام یک مطالعه جهانی درباره شیوه‌های پایدار و اصول اکوتوریسم در اقامتگاه‌های بوم‌گردی با تمرکز بر ارتباطات اینترنتی آن‌ها پرداخته‌اند. این مطالعه چهارچوبی برای ارزیابی اصول اکوتوریسم و ارتباطات پایداری در اقامتگاه‌های بوم‌گردی در پنج بعد (طبیعت‌محور بودن، الزامات اخلاقی، پایداری محیطی، توسعه جامعه، و آموزش و تحقیق) ایجاد کرد و وضعیت ارتباطات طرح‌های مرتبط را از طریق نمونه‌ای از اقامتگاه‌های بوم‌گردی از سرتاسر جهان و زمینه‌های بهبودیافته برای ارتباطات اینترنتی را شناسایی و بررسی کرد. روش تحقیق پژوهش کیفی است. نتایج حاکی از سطوح بالای ارتباط در هر پنج بعد و حضور چهار گروه متمایز از بوم‌گردی‌ها براساس رویکرد آن‌ها به ارتباطات اصول اکوتوریسم است: ارتباط‌دهنده‌های درگیر، ارتباط‌دهنده‌های انتخابی، ارتباط‌دهنده‌های متوسط و ارتباط‌دهنده‌های ضعیف. این پژوهش به دلیل این‌که عوامل پایداری بوم‌گردی را به‌درستی از هم جدا نکرده و به عوامل اصلی موفقیت آن نپرداخته، کامل نیست. در پژوهشی دیگر، با عنوان «چگونه یک اقامتگاه بوم‌گردی می‌تواند به یک مدل کسب و کار پایدار و موفق تبدیل شود: دیدگاه‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی» تألیف ریگاتی^۱ (2016)، محقق تلاش کرده است توضیح دهد که چگونه اکوتوریسم و بوم‌گردی‌ها به‌طور خاص می‌توانند به‌سمت توسعه پایدار حرکت کنند. هدف اصلی این تحقیق، تحلیل و کشف این موضوع است که چگونه می‌توان یک بوم‌گردی را از دیدگاه اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی امکان‌پذیر دانست. اصطلاح امکان‌پذیر در این زمینه به‌منزله یک فرایند کلی منظور می‌شود که در آن جنبه‌های مختلف (اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی) تجزیه و تحلیل می‌شوند تا یک مدل کسب و کار سالم ایجاد شود که منحصراً نه تنها برای کارآفرین، بلکه برای افراد محلی نیز سودمند باشد. روش پژوهش کیفی و از طریق مرور سیستماتیک و مصاحبه است. یافته‌های این پژوهش به ایجاد یک طرح تجاری منجر شد که راهنمایی برای توسعه پایدار بوم‌گردی‌هاست. این پژوهش با نادیده گرفتن عوامل و شرایطی که به موفقیت منجر شده‌اند، توانسته است تصویر کاملی از فرایند موفقیت ارائه دهد.

در پژوهشی دیگر با عنوان «شاخص‌های ملموس و ناملموس طرح‌های موفق گردشگری بومی: مطالعه موردی: دو اقامتگاه موفق در گردشگری بومی در شمال کانادا» تألیف لم‌لین^۲ و همکاران (2015)، بر دو معیار تمرکز شده است: معیارهای موفقیت و معیارهای ارزیابی موفقیت. معیارهای موفقیت شامل شش مورد اقتصادی، برنامه‌ریزی، رهبری، توانمندسازی، اجتماع، قانونی است و معیارهای ارزیابی موفقیت شامل سال تأسیس، فصل عملیات، نرخ مراجعه سالانه، درآمد، مکان جغرافیایی، دسترسی‌پذیری، بازاربایی، جاذبه‌های مهم، ساختار مالکیت، کنترل محلی، آموزش متناسب با فرهنگ، توسعه پایداری، پرسنل، شناخت سنت‌های محلی و است. روش پژوهش کیفی است و یافته‌ها نشان داد که اهمیت بافت جامعه محلی برای ایجاد ساختارهای مناسب به‌منظور ارزیابی موفقیت امری اساسی است. عنصر فصلی بودن بسیار مهم است که در مورد مشاغل گردشگری بومی عنصر مثبتی است که امکان بافت یکپارچه‌تر سبک زندگی سنتی و معاصر را فراهم می‌کند. این پژوهش با تمرکز بر عوامل موفقیت، از بررسی دقیق شرایط و عواملی که به این موفقیت منجر شده‌اند و همچنین پیامدهای آن غافل مانده است. در پژوهشی دیگر با عنوان «ارزیابی‌ها و اهداف عملکردی بوم‌گردی‌ها» تألیف اوسلند و مکوی^۳ (2010)، هدف تأیید این موضوع است که موفقیت اکوتوریسم تا حدی به عملکرد اقامتگاه‌های بوم‌گردی بستگی دارد که جزء تحقیقات نادر این زمینه است. مصاحبه‌های عمیق در محل با مالکان و مدیران ۲۱ اقامتگاه برای کشف اهداف عملکرد آن‌ها و ارزیابی عملکرد اقامتگاه‌ها انجام شد. بوم‌گردی‌ها از طیف متنوعی از انواع بوم‌گردی انتخاب شدند: خاص، اتفاقی، علمی، کشاورزی. در مجموع ۸۴ هدف عملکرد با استفاده از یک چهارچوب جدید، که تا حدی از ادبیات راهبردی و مدیریت سازمانی مشتق شده است، شناسایی و طبقه‌بندی شدند. نتایج نشان داد، بحث گسترده در مورد اقدامات توسعه اقتصادی پایدار نشان می‌دهد که صاحبان اقامتگاه‌های بوم‌گردی به‌نسبت اقامتگاه‌های معمولی و بیشتر مشاغل از معیارهای عملکرد متفاوتی

1. Rigatti
2. Lemelin
3. Osland & Mackoy

استفاده می‌کنند. این پژوهش به دلیل تمرکز صرف بر نتایج و پیامدها، از بررسی عمیق عوامل مؤثر و پیش‌زمینه‌های منجر به این نتایج غافل مانده و از این رو، از جامعیت لازم برخوردار نیست.

پژوهش‌های داخلی

در پژوهشی با عنوان «طراحی چارچوب مدل کسب‌وکار پایدار اقامتگاه‌های بوم‌گردی با استفاده از روش فراترکیب» تألیف باپیری و همکاران (۱۴۰۱)، با در نظر گرفتن الزامات توسعه پایدار برای طراحی مدل‌های کسب‌وکار اقامتگاه‌های بوم‌گردی چهارچوبی جامع ارائه شده است. روش تحقیق این پژوهش فراترکیب است. این مدل ۳۴ مؤلفه دارد که در نه بعد اصلی شامل ابعاد زمینه‌ای، جهان‌بینی، مدل دارایی‌ها، مدل عملیات، مدل مشارکت، مدل بازاریابی، مدل مالی، مدل تأثیرات و ارزش پیشنهادی دسته‌بندی شده‌اند. این پژوهش بر مدل کسب‌وکار بوم‌گردی تمرکز کرده است که مفهومی متفاوت با مدل موفقیت است.

در پژوهشی با عنوان «ارائه چارچوبی برای تبیین پیشایندهای ورود موفق کارآفرینان به حوزه بوم‌گردی» تألیف فلاح همکاران (۱۴۰۰)، هدف ارائه چهارچوبی برای تبیین پیشایندهای ورود موفق کارآفرینان به حوزه بوم‌گردی است. در این تحقیق کیفی، اطلاعات از طریق مصاحبه اکتشافی با چهارده نفر به دست آمده است. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها، روش نظریه زمینه‌ای گلizersی است که در نهایت دو مقوله اصلی، چهار مقوله فرعی و سی واقعه به‌منزله پیشایندهای ورود موفق کارآفرینان به حوزه بوم‌گردی کشف و برچسب‌گذاری شدند. دو مقوله اصلی این پژوهش «ظرفیت‌سازی» و «توانمندسازی» است. مقوله ظرفیت‌سازی ماهیتی برون‌زا دارد؛ زیرا در پی استفاده از فرصت‌های محیطی و خنثی‌سازی تهدیدات بیرونی است و از دو بعد عوامل توسعه‌دهنده و زمینه‌ساز تشکیل شده است و مقوله توانمندسازی ماهیتی درون‌زا دارد و به دنبال کاهش و حذف ضعف‌ها و استفاده از قوت‌هاست و از دو بعد عوامل تحریک‌کننده و عوامل تسهیل‌کننده ساخته شده است. این پژوهش فقط بر دو عامل پیشایندهای تمرکز کرده است و از نظر بی‌توجهی به عوامل دیگر ناقص است.

همان‌طور که مشاهده شد، در هیچ‌یک از مقالات یک مدل موفقیت برای بوم‌گردی که شامل پیشایندها و پسایندهای موفقیت باشد، ارائه نشده است و در هیچ پژوهشی، تمام عوامل حیاتی موفقیت با نگاهی کل‌نگر بررسی نشده است و صرفاً یا بر پایداری اقامتگاه بوم‌گردی یا بر پاره‌ای از عوامل موفقیت تمرکز شده است، اما در پژوهش حاضر، یک مدل جامع از عوامل حیاتی موفقیت شامل پیشایندها و پسایندها ارائه می‌شود و همچنین شاخص‌های ارزیابی موفقیت نیز ارائه خواهد شد.

روش پژوهش

روش تحقیق این پژوهش کیفی است و روش گردآوری داده‌ها، براساس مطالعات اسنادی است. به این صورت که تمام پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه موفقیت بوم‌گردی براساس کلیدواژه‌های جدول ۵ در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر داخلی و خارجی پیمایش شد و مرتبط‌ترین مطالعات مبتنی بر معیارهایی مشخص انتخاب شد. به عبارت دیگر، در این پژوهش از رویکرد فراترکیب استفاده شده است. این رویکرد نتایج پژوهش‌های کیفی گذشته را ترکیب و تفسیری جدید از آن‌ها ارائه می‌کند که باعث ارتقای دانش فعلی می‌شود (Noblit & Hare, 1998). همچنین روش تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت کدگذاری سه مرحله‌ای بوده است (مانیان و رونقی، ۱۳۹۴). در این پژوهش، الگوی هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو در شکل ۱ استفاده شده است.

دهدشتی شاهرخ و همکاران/ مدل موفقیت بوم‌گردی: پیشایندها و پسایندها

شکل ۱: الگوی هفت‌مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو (2003)

سؤالات پژوهش در فراترکیب

رویکرد فراترکیب با سؤال آغاز می‌شود. این سؤالات با شناسایی ماهیت موضوع پژوهش شروع و با سؤال دربارهٔ جامعهٔ بررسی‌شده، محدودهٔ زمانی و چگونگی سنجش مقالات ادامه می‌یابد. یکی از دلایل کاربری زیاد فراترکیب همین است که با یک روند مشخص از هرگونه انحراف در کار پژوهش و پژوهشگر جلوگیری می‌کند (مانیان و رونقی، ۱۳۹۴). سؤالات فراترکیب در این پژوهش در جدول ۲ بیان شده است.

جدول ۲: سؤالات پژوهش در فراترکیب

شاخص‌ها	پرسش‌های پژوهش
چه چیزی (what)	۱. وضعیت یافته‌های ادبیات نظری پیشین در مورد موفقیت بوم‌گردی چگونه است؟ ۲. عوامل حیاتی موفقیت بوم‌گردی چیست؟ ۳. شاخص‌های اندازه‌گیری موفقیت بوم‌گردی چیست؟ ۴. پیشایندهای موفقیت بوم‌گردی چیست؟ ۵. پسایندهای موفقیت بوم‌گردی چیست؟
جامعهٔ مطالعه (who)	جامعهٔ بررسی‌شده برای دستیابی به عوامل کلیدی موفقیت بوم‌گردی کدام است؟
محدودهٔ زمانی (when)	موارد فوق در چه دورهٔ زمانی بررسی و جست‌وجو شدند؟
چگونه (how)	چه روشی برای فراهم کردن مطالعات استفاده شده است؟

معیارهای پذیرش و رد مقالات در فراترکیب

پارامترهای اشاره‌شده در معیارهای پذیرش و رد مقالات را مشخص می‌کند.

جدول ۳: معیارهای پذیرش و رد مقالات

شاخص	معیار پذیرش	معیار رد
نوع مقالات	کیفی	غیر از کیفی (کمی)
محدودهٔ جغرافیایی	همهٔ کشورها	ندارد
زبان تحقیقات	نوشته‌شده به زبان انگلیسی و فارسی	نوشته‌شده به زبان‌هایی جز فارسی و انگلیسی
زمان مطالعه	۱۹۹۸-۲۰۲۳ (انگلیسی) ۱۳۸۰-۱۴۰۲ (فارسی)	قبل و بعد از بازهٔ زمانی ذکرشده
جامعهٔ بررسی‌شده	مقالات و پژوهش‌های ارائه‌شده در مجلات و کنفرانس‌های معتبر	سایر موارد
شرایط بررسی‌شده	ارائهٔ مدل یا عوامل موفقیت بوم‌گردی	سایر موارد

پایگاه‌های داده استفاده شده برای فراترکیب

همچنین پایگاه‌های داده استفاده شده برای گردآوری داده‌ها در جدول ۴ مشخص شده است:

جدول ۴: پایگاه‌داده‌های استفاده شده در فراترکیب

پایگاه داده‌ها	آدرس
scientific information database (SID)	www.sid.ir
Civilica	civilica.com
Magiran	www.magiran.com
Google Scholar	scholar.google.com
Springer	www.springer.com
Emeraldinsight	emeraldinsight.com
Sciencedirect	sciencedirect.com
Sage	journals.sagepub.com/
Wiley	www.wiley.com/en-ie
Taylor & Francis	www.tandfonline.com
Scopus	www.scopus.com

واژه‌های کلیدی استفاده شده برای فراترکیب

واژه‌های کلیدی استفاده شده در روش فراترکیب در جدول ۵ نشان داده شده است:

جدول ۵: واژه‌های کلیدی استفاده شده در فراترکیب

واژه‌های کلیدی	
فارسی	انگلیسی
بوم گردی	Ecolodge
اقامتگاه بوم گردی	Ecolodge accommodation
موفقیت بوم گردی	Ecolodge success
رضایت بوم گردی	Ecolodge satisfaction
پایداری بوم گردی	Ecolodge sustainability
نتایج بوم گردی	Ecolodge outcomes
الزامات بوم گردی	Ecolodge requirements
مزایای بوم گردی	Ecolodge benefits
عوامل موفقیت بوم گردی	Success factors of ecolodge

فراوانی مقالات در پایگاه‌داده‌های بررسی شده

بعد از مشخص شدن پایگاه‌های الکترونیکی حاوی مطالعات و همچنین شناسایی واژه‌های مرتبط، فرایند جست‌وجو در پایگاه‌های اطلاعاتی با استفاده از واژه‌های کلیدی شروع شد. در پژوهش حاضر فقط مقالات و پایان‌نامه‌های مرتبط با هدف این پژوهش مدنظر بودند و کتاب‌ها یا به علت دسترسی نداشتن یا به دلیل نداشتن کار میدانی، از فرایند جست‌وجو کنار گذاشته شدند. یکی از مشکلات مرتبط با جست‌وجو در پایگاه‌داده‌های مختلف، روش جست‌وجو و دستیابی مختص هر پایگاه است. اکثر پایگاه‌ها دارای مکانی برای جست‌وجوی فیلد و همچنین

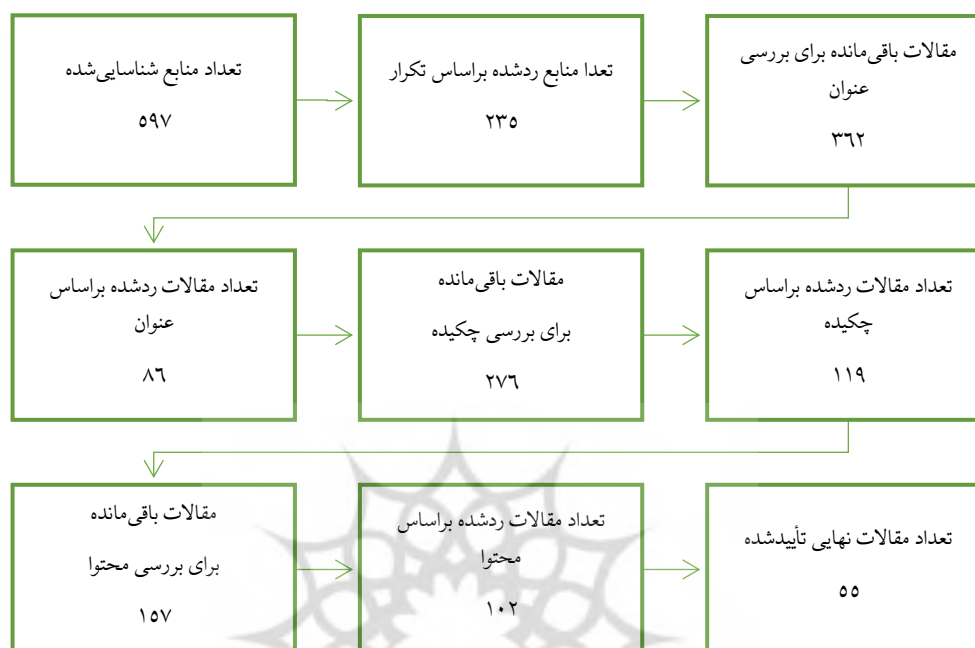
مشخص کردن محل جست‌وجو هستند. جدول ۶ نتایج جست‌وجو در سایت‌های خارجی و داخلی را در فاصله زمانی بررسی شده (۱۹۹۸-۲۰۲۳) و (۱۳۹۶-۱۴۰۲) نشان می‌دهد.

جدول ۶: فراوانی مقالات در پایگاه‌داده‌های فراترکیب

نام پایگاه‌داده‌های خارجی استفاده‌شده و فراوانی مقالات هریک	
Sciencedirect	۶۵
Google Scholar	۱۱۲
Springer	۶۸
Emeraldinsight	۴۳
Taylor & Francis	۵۱
Wiley	۳۳
Sage	۱۷
Scopus	۹۸
سیولیکا	۶۶
سید	۲۱
مگیران	۲۳
مجموع	۵۹۷

نتیجه بررسی در سایت‌های مختلف خارجی و داخلی، دستیابی به ۴۸۷ مقاله پژوهشی در سایت‌های علمی خارجی بود که به زبان انگلیسی منتشر شده است و ۱۱۰ مقاله پژوهشی که در سایت‌های ایرانی که به زبان فارسی منتشر شده است. همچنین با بررسی پایگاه علمی ایرانداک یک پایان‌نامه مرتبط یافت شد که مقاله مستخرج از آن در فرایند فراترکیب استفاده شده است. در نهایت نتیجه جست‌وجوهای انجام‌شده در این زمینه دستیابی به ۵۹۷ مقاله منتشرشده در حوزه مسئله پژوهش حاضر است. پس از تکمیل شدن فرایند جست‌وجو در پایگاه‌های الکترونیکی مدنظر مرحله انتخاب مقاله‌های مناسب شروع می‌شود. برای بهبود قابلیت اطمینان پژوهش، جست‌وجوی ادبیات از طریق محقق دوم نیز بررسی شد. پژوهشگران سپس برای مقایسه یافته‌های خود، به گفت‌وگو پرداختند که آیا مقاله‌های یافت‌شده در تحقیق گنجانده شود یا از مطالعه خارج شوند. در ابتدا بررسی اولیه نشان داد که برخی مقالات در سایت‌ها تکرار شده بودند؛ برای مثال در سایت داخلی ۱۱۰ مقاله یافت شد که به دلیل تکرار به ۴۲ مقاله کاهش یافت؛ یعنی ۶۸ مقاله تکراری حذف شد. در سایت‌های علمی خارجی نیز ۱۶۷ مقاله تکراری وجود داشت که پس از بررسی و مقایسه، مقالات تکراری حذف شدند و ۳۲۰ مقاله باقی ماند؛ در نتیجه به‌طور کلی پس از حذف مقالات تکراری، تعداد ۳۶۲ مقاله باقی ماند. بررسی اولیه این ۳۶۲ مقاله نشان داد که تعدادی از مقالات مربوط به موفقیت بوم‌گردی نبودند. به این ترتیب، معیارهای جست‌وجو بیشتر محدود شد تا مقالاتی که در خصوص موفقیت بوم‌گردی است شناسایی شود. مقالات انتخاب‌شده از طریق محتوای متنی آن‌ها بررسی شد تا حداکثر داده‌ها ضمن حفظ منطق رویکرد فراترکیب حفظ شود. در این بخش، ابتدا معیارهای پذیرش و عدم‌پذیرش در خصوص مطالعات براساس جدول اعمال شد. در مرحله بعد، کلیه ۳۶۲ پژوهش باقی‌مانده از نظر عنوان بررسی شد. پژوهش‌هایی که از نظر عنوان ارتباطی با پژوهش جاری نداشتند شناسایی و در نتیجه ۸۶ پژوهش در این مرحله کنار گذاشته شد. در مرحله بعدی، ۲۷۶ پژوهش باقی‌مانده از لحاظ چکیده بررسی شد. اگر پژوهشی در راستای سؤال‌های مطرح‌شده یعنی شناسایی عوامل موفقیت بوم‌گردی نبود کنار گذاشته شد. نتیجه این مرحله نیز حذف ۱۱۹ پژوهش از نظر چکیده بود. در مرحله بعدی، ۱۵۷ پژوهش باقی‌مانده از لحاظ محتوا کاملاً بررسی شد. در این مرحله، ۱۰۲ پژوهش، که

محتوای مناسب با اهداف این پژوهش را نداشتند، حذف شدند. با حذف پژوهش‌های غیرمنطبق از لحاظ معیارهای پذیرش، عنوان، چکیده و محتوا، ۵۵ مقاله باقی ماند. پس از انتخاب پژوهش‌های مدنظر نوبت به تحلیل مقالات به منظور به دست آوردن عوامل موفقیت بوم‌گردی بود. در این مرحله، تک‌تک پژوهش‌ها به منظور دستیابی به عوامل حیاتی موفقیت به دقت بررسی شد. روند مذکور در شکل ۲ نشان داده شده است.

شکل ۲: مراحل انتخاب مقالات فراترکیب

یافته‌های پژوهش

اطلاعات مستخرج از مقالات نهایی فراترکیب

در مرحله بعد، ۵۵ مقاله نهایی منتخب برای فراترکیب مطالعه و اطلاعات آن‌ها استخراج شد. اطلاعات استخراج شده به منزله کدهای مرحله اول در نظر گرفته می‌شوند. سپس این کدها با دقت و مشورت خبرگان و با توجه به مفهومشان، در دسته‌های مشابه قرار می‌گیرند. این دسته‌ها به عنوان کدهای مرحله دوم در نظر گرفته می‌شوند که دوباره همین دسته‌ها به دسته‌های کوچک‌تری تقسیم می‌شوند تا مفاهیم یا تم‌های پژوهش مشخص شوند. در حقیقت سه مرحله کدگذاری باعث می‌شود دیدی جامع و تفسیری گسترده از پدیده مدنظر به وجود بیاید؛ به طوری که اثر هریک از پژوهش‌های پیشین را می‌توان در این کدها مشاهده کرد. این مرحله، که مهم‌ترین مرحله فراترکیب است، باید با دقت تمام انجام شود. مدل نهایی پژوهش براساس نتایج همین مرحله ارائه می‌شود. نتایج فراترکیب ۵۵ مقاله منتخب شامل شناسایی ۱۰۰ کد، ۲۳ مضمون و ۷ بعد اصلی شد.

اندازه‌گیری پایایی فراترکیب با شاخص کاپا

با هدف اندازه‌گیری و کنترل کیفیت نتایج در روش فراترکیب یا به عبارتی برای اندازه‌گیری پایایی پژوهش از شاخص کاپا استفاده شده است. این شاخص را کوهن (۱۹۶۰) ابداع کرده و برای محاسبه سازگاری مدنظر استفاده می‌شود. شخص دیگری بدون این که بداند روند یکپارچه‌سازی و طبقه‌بندی اولیه مفاهیم چگونه خواهد بود، شروع کرد به تخصیص کدهایی در قالب مفاهیم و اجزا. سپس نتایج حاصل از طبقه‌بندی مفاهیم

قدیم و جدید با یکدیگر مقایسه شد و درنهایت با در نظر گرفتن تعداد مؤلفه‌ها و مفاهیم مشابه و غیر مشابه ایجاد شده، شاخص مذکور محاسبه شد.

Symmetric Measures					
		Value	Asymptotic Standard Error ^a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Measure of Agreement	Kappa	.830	.041	18.917	<.001
N of Valid Cases		100			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

شکل ۳: خروجی نرم‌افزار برای محاسبه شاخص کاپا

همان‌طور که در شکل ۳ مشاهده می‌شود، شاخص کاپای به دست آمده بالاتر از ۰/۸ است که نشان‌دهنده سطح توافق بالا بین دو کدگذار است. در نتیجه روش فراترکیب این پژوهش از پایداری لازم برخوردار است. در مرحله بعد، به تجزیه و تحلیل کدهای مربوطه پرداخته می‌شود تا به ابعاد اصلی و زیرمؤلفه‌های موفقیت بوم‌گردی دست یابیم.

روایی فراترکیب

مبنای روایی این پژوهش، روایی نظریه‌ای بود و برای دستیابی به آن، از اجماع نظری و دیدگاه‌های خبرگان و متخصصان مدیریت و گردشگری استفاده شده است.

کدگذاری باز، محوری و انتخابی

نتایج کدگذاری باز، محوری و انتخابی بر روی ۵۵ مقاله، که به روش نظام‌مند انتخاب شده‌اند، در جدول ۷ مشاهده می‌شوند:

ردیف	کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	فراوانی
۱	رهبری	برنامه‌ریزی	نظرسنجی از سیاست‌گذاران و گردشگران و مردم محلی درباره برنامه‌ریزی روستا (مرادی، ۱۳۹۹)	۱
			مشارکت دادن مردم محلی در برنامه‌ریزی (Fennell & Grosbois, 2021؛ آله‌طه، ۱۴۰۲؛ پروین، ۱۴۰۰)	۹
			تعیین کارآفرینی روستایی به عنوان هدف استراتژیک (سخدری، ۱۴۰۲؛ سادین، ۱۳۹۹)	۲
	کنترل محیط	کنترل محیط	به کارگیری ممیزی‌های محیطی منظم (مرادی، ۱۳۹۹؛ brown, 1997؛ dymond, 1998)	۳
			مقاوم‌سازی محیط‌ها برای افزایش استفاده بدون تخریب و نابود (brown, 1997)	۱
	آموزش	آموزش	آموزش کارکنان در مورد اقدامات و مسائل زیست‌محیطی (وزین و همکاران، ۱۴۰۱؛ بوزرجمهری، ۱۴۰۱؛ Chaoni, 2007; Rigatti, 2016; Lemelin, 2015)	۱۱

ردیف	کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	فراوانی
۱	پژوهش		آموزش بازدیدکنندگان در مورد اصول زندگی سبز (اجلیلی، ۱۴۰۲؛ هاشمی نیا، ۱۴۰۲؛ Osland, 2004)	۱۳
			آموزش جامعه محلی (جلیلی، ۱۴۰۲؛ حسام، ۱۳۹۸؛ Rigatti, 2016)	۱۱
			توانمندسازی مردم بومی (Lapeyre, 2011; Lemelin, 2015; Ragatti, 2016)	۸
			به کارگیری خدمات تفسیری برای افزایش درک بازدیدکنندگان از محیط فیزیکی و فرهنگی (Brown, 1997)	۱
			اجرای تحقیقات مرتبط با تأثیرات زیست محیطی ناشی از فعالیت های گردشگری (Brown, 1997؛ سادین، ۱۳۹۹)	۲
			حمایت از تحقیقات (Fennell & Grosbois, 2021)	۱
			ایجاد آزمایشگاه هایی برای مطالعه و مدیریت اکوسیستم منطقه (Rigatti, 2016)	۱
			تعیین سازوکارهای اجرایی وظایف و تعهدات ذی نفعان؛ (پاپیری، ۱۴۰۱؛ Fennell & Grosbois, 2021)	۳
			بیانیه ای واضح برای نشان دادن تعهد به پایداری یا اکوتوریسم (Grosbois & Fennell, 2022)	۱
			به رسمیت شناختن تلاش در جهت پایداری و اکوتوریسم (Fennell & Grosbois, 2021)	۲
۲	توسعه پایدار	مدیریت منابع	مسئولیت پذیری (Osland, 2004)	۱
			تقسیم سود با جامعه محلی (Fennell & Grosbois, 2021)	۱
			کمک به عدالت اجتماعی (Grosbois & Fennell, 2022)	۱
			تصفیه فاضلاب (فضلی و توکلی، ۱۴۰۱؛ Baker, 2017)	
			سیستم چرخه مصرف آب (آل طه، ۱۴۰۲؛ صالح پور، ۱۳۹۶؛ Baker, 2017)	۳
			مدیریت پسماند و زباله (Chaoni, 2007; Baker, 2017; dymond, 1998; Mecca, 2023)	۹
			مدیریت انرژی (آله طه، ۱۴۰۲؛ بهزادی، ۱۴۰۲، ثقفی، ۱۴۰۱)	۷
			استفاده از ابزارهای صرفه جویی در مصرف انرژی (Brown, 1997; Baker, 2017; Chaoni, 2007)	۳
			بهره گیری از فناوری های نوین (سادین، ۱۳۹۹؛ Rigatti, 2016)	۲
			بهره گیری از انرژی های تجدیدپذیر (صالح پور، ۱۳۹۶؛ آل طه، ۱۴۰۲؛ بهزادی، ۱۴۰۲)	۳
		حفظ محیط زیست	بازیافت و کمپوست سازی	۱

دهدشتی شاهرخ و همکاران/ مدل موفقیت بوم‌گردی: پیشنهادها و پسايندها

ردیف	کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	فراوانی
	تقویت هویت محلی		(Clissold, 2022)	
			طراحی با حداقل تأثیر منفی بر محیط محلی	۱
			(Chogan, 2022)	
			استفاده نکردن از ظروف یک‌بار مصرف	۲
			(عنابستانی، ۱۳۹۷؛ Clissold, 2022)	
			توجه به اکوسیستم‌های بحرانی	۱
			(Dymond, 1998)	
			احیای محیط تخریب‌شده با گیاهان بومی	۱
			(Brown, 1997)	
			حفاظت از تنوع زیستی،	۳
	طبیعت‌محور بودن		(Fennell & Grosbois, 2021; Mecca, 2023)	
			حفظ میراث فرهنگی اجتماعی	۲
			(Grosbois & Fennell, 2022)؛ جلیلی، ۱۴۰۲)	
			پرورش و تجدید حیات فرهنگی،	۱
			(Cameron, 2019)	
			حفظ و احیای آداب و رسوم محلی	۱۰
			(ریسی، ۱۴۰۰؛ ثقفی، ۱۴۰۱؛ Simpson, 2020)	
			بودن در طبیعت و نزدیک جاذبه‌های طبیعی	۱۱
			(Adnan, 2022; Chan, 2010; Mafi, 2020; Simpson, 2020)	
			امکانات (اسکان و زیرساخت) با دسترسی خوب به طبیعت	۵
	موقعیت مکانی		(پروین، ۱۴۰۰؛ مرادی، ۱۳۹۹؛ فضلی و پورطاهری، ۱۴۰۱؛ فلاح، ۱۴۰۰)	
			در دسترس بودن فعالیت‌های مرتبط با طبیعت	۱
			(Fennell & Grosbois, 2021)	
			راحت پیدا شدن	۳
			(Adnan, 2022; Chogan, 2022; Simpson, 2020)	
			نزدیک جاذبه‌های گردشگری	۵
			(جلیلی، ۱۴۰۲؛ لهوتیان، ۱۴۰۲؛ مرادی، ۱۳۹۹؛ Adnan, 2022)	
			قابل دسترسی به حمل و نقل عمومی	۱
			(Adnan, 2022)	
			معماری بومی و پایدار	۱۸
	ویژگی‌های اقامتگاه		(آطاهریان و سهیلی، ۱۳۹۷؛ آله‌طه، ۱۴۰۲؛ ریسی، ۱۴۰۰؛ جلیلی، ۱۴۰۲؛ خوشحال، ۱۴۰۲؛ دارش، ۱۳۹۷؛ رحمانی، ۱۴۰۱؛ طولابی، ۱۴۰۰؛ فضلی و توکلی، ۱۴۰۱؛ فضلی و افتخاری، ۱۴۰۱)	
			محیط دوستانه و پایدار، محیط امن، محیط مناسب برای فعالیت‌های خانوادگی	۴
			(آطاهریان و سهیلی، ۱۳۹۷؛ جلیلی، ۱۴۰۲؛ Chogan, 2022; Simpson, 2020)	
			اتاق‌های تمیز و راحت و زیبا	۵
			(Adnan, 2022; Chogan, 2022; Mafi, 2020; Simpson, 2020, دهقانی، ۱۴۰۲)	
	امکانات و وضعیت فیزیکی ساختمان		اتاق خصوصی با سرویس بهداشتی	۱
			(Chogan, 2022)	
			ایجاد پارکینگ، جاده و سرویس بهداشتی در مسیر	۵
۴	خدمات	زیرساخت		

گردشگری و اوقات فراغت، دوره ۹، شماره پیاپی ۱۸، پاییز و زمستان ۱۴۰۳

ردیف	کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	فراوانی
			(سادین، ۱۳۹۹؛ فضلی، ۱۴۰۱؛ وزین، ۱۴۰۱؛ هاشمی نیا، ۱۴۰۲؛ Lemelin, 2015)	
			پیاده روی	۱
			(Chan, 2010)	
			کوهنوردی	۱
			(Clissold, 2022)	
			قایقرانی	۱
			(Chan, 2010)	
			نجوم	۱
			(Chogan, 2022)	
		خدمات سرگرمی و ورزشی	شترسواری	۱
			(Chogan, 2022)	
			کویرنوردی	۱
			(Chogan, 2022)	
			کارگاه های آموزشی	۱
			(عنابستانی، ۱۳۹۷)	
			امکان پخت غذای محلی	۲
			(Simpson, 2020; Chogan, 2022)	
			بازی های گروهی	۱
			(Chan, 2010)	
			مشارکت دادن مهمان در تولید خدمات	۱
			(Chan, 2010)	
			غذای متنوع و با کیفیت و محلی	۹
			(جلیلی، ۱۴۰۲؛ راهپیم، ۱۴۰۲؛ طولابی، ۱۴۰۰؛ مرادی، ۱۳۹۹؛ Adnan, 2022; Chogan, 2022; Mafi, 2020; Simpson, 2020)	
			خدمات سریع و مفید و با کیفیت	۵
			(Rizal, 2018; Adnan, 2022; Chogan, 2022; ghaith, 2022; Mafi, 2020; Simpson, 2020)	
			رزرو کارآمد	۱
			(Chogan, 2022)	
		خدمات آنلاین	خدمات حمل و نقل داخل اقامتگاه	۱
			(Adnan, 2022)	
			در دسترس بودن راهنما و برگزاری گشت	۲
			(Chogan, 2022; Simpson, 2020)	
			شخصی سازی خدمات	۱
			دهقانی (۱۴۰۲)	
			برگزاری تورهای روستاگردی و طبیعت گردی	۱
			(Chogan, 2022)	
			امنیت اطلاعات مشتریان	۱
			(Mecca, 2023)	
		خدمات آنلاین	امکان پرداخت و رزرو آنلاین	۱
			(Chogan, 2022)	
			داشتن سایت و پیج اینستاگرام	۱
			(Rizal, 2018)	
۵	قانونی	حمایت	حمایت مالی دولت از کارگاه های محلی و صنایع دستی	۵
			(حسن زاده، ۱۴۰۲؛ سادین، ۱۳۹۹؛ حسام، ۱۳۹۸؛ وزین، ۱۴۰۱)	

دهدشتی شاهرخ و همکاران/ مدل موفقیت بوم‌گردی: پیشایندها و پسایندها

ردیف	کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	فراوانی
		نظارت	اعطای وام (هاشمی‌نیا، ۱۴۰۲)	۱
			حمایت دهیاری و بخشداری (ثقفی، ۱۴۰۱)	۱
			تسهیلات بانکی (مرادی، ۱۳۹۹؛ هاشمی‌نیا، ۱۴۰۲)	۱
			امتیازهای بافت فرسوده (حسن‌زاده، ۱۴۰۲)	۱
			امتیازهای وام بنیاد مسکن (Chogan, 2022)	۱
			تدوین قوانین و مقررات ویژه برای حفاظت از محیط زیست (مرادی، ۱۳۹۹؛ وزین، ۱۴۰۱)	۶
	تبلیغات افلاین		ایجاد محیط نظارتی (Mecca, 2023)	۱
			صدور مجوز برای کنترل استفاده از منطقه (Brown, 1997; Dymond, 1998; Osland, 2004)	۳
			تبلیغات محیطی (جلیلی، ۱۴۰۲)	۱
			توصیه‌های شفاهی اینفلوئنسرها (دهقانی، ۱۴۰۲)	۱
			جلب همکاری آژانس‌های مسافرتی (فضلی و افتخاری، ۱۴۰۱)	۱
			بروشور و کاتالوگ (پروین، ۱۴۰۰)	۱
			تبلیغات در رسانه‌های اجتماعی (لهونیان، ۱۴۰۲)	۱
			تبلیغات در سایت‌ها (حسام، ۱۳۹۸)	۱
			حضور در پلتفرم‌ها مثل جاباما، اتاقک (پروین، ۱۴۰۰)	۱
			پرداخت تسهیلات مالی و اعتباری کم‌بهره برای راه‌اندازی کسب‌وکارهای خرد (مرادی، ۱۳۹۹؛ هاشمی‌نیا، ۱۴۰۲)	۲
۷	پیامد	اقتصادی	سرمایه‌گذاری‌های خارجی در روستا (مرادی، ۱۳۹۹؛ عنابستانی، ۱۳۹۷؛ عزیزی، ۱۳۹۸؛ فضلی و افتخاری، ۱۴۰۱؛ خدمی، ۱۴۰۲)	۵
			سرمایه‌گذاری مردم محلی (مرادی، ۱۳۹۹؛ Lemelin, 2015)	۲
			ایجاد تعهد و جلب مشارکت ذی‌نفعان (fennell, 2022؛ ۱۴۰۱؛ بایبری، ۱۴۰۱)	۳

ردیف	کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	فراوانی
۲			فعالیت مردم بومی در فروش تولیدات دامی و زراعی (مرادی، ۱۳۹۹؛ عزیزی، ۱۳۹۸)	
۷			ایجاد فرصت‌های شغلی (عنابستانی، ۱۳۹۷؛ عزیزی، ۱۳۹۸؛ گرفمی، ۱۴۰۰؛ طولابی، ۱۴۰۰؛ تقفی، ۱۴۰۱؛ بوزرجمهری، ۱۴۰۱؛ بهزادی، ۱۴۰۲)	
۲			افزایش تقاضا برای محصولات محلی (مرادی، ۱۳۹۹؛ عزیزی، ۱۳۹۸)	
۱			صرف درآمد حاصل از گردشگری در روستا (مرادی، ۱۳۹۹)	
۱			سهم‌کردن مردم محلی در درآمدهای حاصل از بوم‌گردی (مرادی، ۱۳۹۹)	
۱			توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط تولید صنایع دستی (مرادی، ۱۳۹۹)	
۱			بهبود معیشت (Lapeyre, 2011)	
۲			بهبود کیفیت محصولات روستایی و صنایع دستی (مرادی، ۱۳۹۹؛ عزیزی، ۱۳۹۸)	
۵			رفاه اجتماعی (جلیلی، ۱۴۰۲؛ عزیزی، ۱۳۹۸؛ گرفمی، ۱۴۰۱؛ Cameron, 2019; Osland, 2004)	
۳			جلب‌گیری از مهاجرت به شهرها (ابراهیم‌پور و سروری، ۱۴۰۱؛ طولابی، ۱۴۰۰؛ عنابستانی، ۱۳۹۷)	
۱			کاهش تبعیض جنسیتی (مرادی، ۱۳۹۹)	
۱		اجتماعی	تجربه فعالیت‌های جدید (Clissold, 2022)	
۴			اثر عاطفی و روانی (طولابی، ۱۴۰۰؛ عنابستانی، ۱۳۹۷؛ Clissold, 2022; Simpson, 2020)	
۱			اثر معنوی (Clissold, 2022)	
۱			اثر سلامتی (Clissol, 2022)	

نتیجه حاصل شده دستیابی به ۲۳ مؤلفه بود که به‌منزله عوامل حیاتی موفقیت، پیشایندها و پسایندهای موفقیت یک بوم‌گردی لازم هستند و شامل برنامه‌ریزی، کنترل محیط، آموزش، پژوهش، مدیریت اثربخش، الزامات اخلاقی، مدیریت منابع، صرفه‌جویی، حفظ محیط‌زیست، تقویت هویت محلی، طبیعت‌محوربودن، موقعیت جغرافیایی، امکانات و وضعیت فیزیکی ساختمان، زیرساخت، خدمات سرگرمی، خدمات آفلاین، خدمات آنالاین، حمایت، نظارت، تبلیغات آفلاین، تبلیغات آنالاین، پیامد اقتصادی و پیامد اجتماعی است. براین اساس، شش مؤلفه در بعد رهبری، چهار مؤلفه در بعد توسعه پایدار، سه مؤلفه در بعد ویژگی‌های اقامتگاه بوم‌گردی، چهار مؤلفه در بعد خدمات اقامتگاه بوم‌گردی، دو

دهدشتی شاهرخ و همکاران/ مدل موفقیت بوم‌گردی: پیشایندها و پسایندها

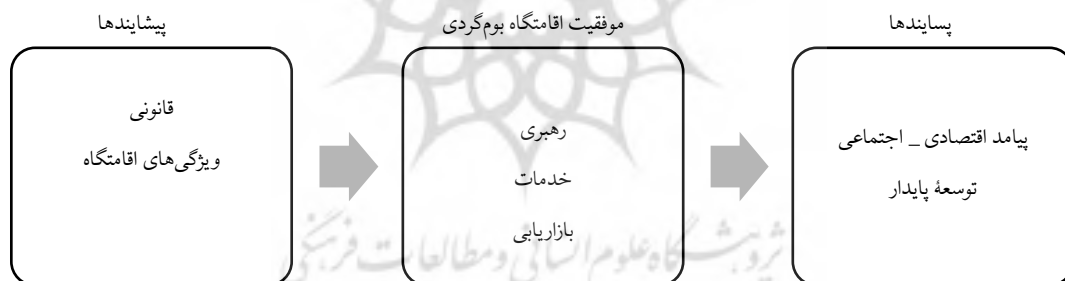
مؤلفه در بعد قانونی، دو مؤلفه در بعد بازاریابی و دو مؤلفه در بعد پیامدها منظور شدند. جدول ۸ فراوانی مؤلفه‌ها و زیرمؤلفه‌ها در ابعاد هفت‌گانه موفقیت بوم‌گردی را نشان می‌دهد.

جدول ۸: ابعاد و فراوانی مؤلفه‌ها و زیرمؤلفه‌ها

مجموع								
ابعاد	رهبری	توسعه پایدار	قانونی	بازاریابی	ویژگی‌های اقامتگاه	خدمات اقامتگاه	پیامدها	۷
مؤلفه (کدگذاری محوری)	۶	۴	۲	۲	۳	۴	۲	۲۳
زیرمؤلفه (کدگذاری باز)	۱۹	۱۶	۹	۷	۱۰	۲۱	۱۸	۱۰۰

مدل مستخرج از فراترکیب

با توجه به کدگذاری‌های انجام‌شده مدل اولیه از روش فراترکیب ترسیم شد. تصمیم دربارۀ این‌که کدام یک از هفت عامل مستخرج از فراترکیب به‌عنوان پیشاینده موفقیت، عامل موفقیت و پساینده موفقیت باشد، براساس مدل مفهومی پژوهش گروسبویس و فنل (2021) است. در شکل ۴، مدل مستخرج از فراترکیب ارائه شده است.

شکل ۴: مدل مستخرج از فراترکیب

شاخص‌های موفقیت و اندازه‌گیری آن

پس از استخراج مدل نهایی فراترکیب، شاخص‌های موفقیت و اندازه‌گیری آن نیز در جدول ۹ ارائه شده است:

جدول ۹: شاخص‌های موفقیت و اندازه‌گیری آن (وزین و همکاران، ۱۴۰۱؛ مرادی، ۱۳۹۹؛ سخدری، ۱۴۰۲؛ Lemelin, 2015)

دسته‌بندی عوامل کلیدی موفقیت	شاخص‌های موفقیت	شاخص‌های اندازه‌گیری موفقیت
رهبری	برنامه‌ریزی	میزان عمل به برنامه‌ریزی‌ها تعداد برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده
	کنترل محیط	میزان عمل به ممیزی‌های محیطی میزان استهلاک محیطی
	آموزش	تعداد کارگاه‌های آموزشی دوره‌ای برگزارشده تعداد ورکشاپ‌های آموزشی برگزارشده تعداد کارکنان آموزش‌دیده
	پژوهش	تعداد تحقیقات انجام‌شده میزان حمایت از تحقیقات تعداد آزمایشگاه‌های تأسیس‌شده
	مدیریت اثربخش	میزان رسیدن به اهداف، نرخ اشغال اتاق‌ها، میزان درآمد و سود
	الزامات اخلاقی	میزان تعهد به اکوتوریسم میزان رضایت محلی‌ها از بوم‌گردی
	زیرساخت	تعداد پارکینگ، جاده و سرویس بهداشتی‌های ساخته‌شده
	خدمات سرگرمی و ورزشی	میزان اجرایی‌شدن فعالیت‌هایی مثل کوهنوردی، پیاده‌روی، قایقرانی، رصد آسمان، پرندنگری، شترسواری و ... میزان جذب مهمانان از طریق انجام فعالیت‌ها و تجارب جدید
	خدمات افلاین	میزان رضایت مهمانان از غذا، توضیحات و برنامه‌ها، نحوه رزرو، برخورد پرسنل، حمل‌ونقل، تمیزی اتاق‌ها
	خدمات آنلاین	میزان امنیت اطلاعات مشتریان میزان استفاده از فرایندهای الکترونیکی
بازاریابی	تبلیغات آفلاین	میزان جذب مخاطب از طریق سایت و پیج اینستاگرام میزان جذب مهمان از تبلیغات محیطی، توصیه‌ای، آژانس‌ها و بروشور و کاتالوگ‌ها
	تبلیغات آنلاین	میزان جذب مهمان از تبلیغات در رسانه‌های اجتماعی، سایت‌ها و پلتفرم‌هایی مثل جاباما و اتاقک

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

کشف عوامل حیاتی موفقیت بوم‌گردی، پیشایندها و پسایندهای موفقیت بوم‌گردی، ترسیم و ارائه مدل موفقیت بوم‌گردی و ارائه شاخص‌های اندازه‌گیری موفقیت، نتیجه این پژوهش است. همان‌طور که در پیشینه پژوهش مشاهده شد، تحقیقات گذشته بر یکی از موارد زیر تمرکز داشته‌اند:

۱. شناسایی عوامل پایداری اقامتگاه بوم‌گردی و نه عوامل موفقیت؛
۲. ارائه مدل کسب و کار بوم‌گردی و نه مدلی شامل عوامل حیاتی موفقیت؛
۳. ارائه پاره‌ای از عوامل مرتبط با پایداری اقامتگاه بوم‌گردی بدون معرفی آنان در قالب یک مدل جامع و فراگیر؛

۴. فقدان بخش‌بندی عوامل به سه بخش پیشایندها، موفقیت و پسایندها.

اما در پژوهش حاضر، ضمن کشف عوامل حیاتی موفقیت، پیشایندها و پسایندهای موفقیت و شاخص‌های اندازه‌گیری موفقیت، یک مدل جامع از عوامل حیاتی موفقیت برای بوم‌گردی‌ها ارائه شده است. این مدل براساس رویکرد فراترکیب حاصل شده است. فراترکیب ۵۵ مقاله منتخب در حوزه موفقیت بوم‌گردی، باعث شناسایی ۱۰۰ کد و ۲۳ مضمون و ۷ بعد اصلی شد که نشان‌دهنده عوامل حیاتی موفقیت بوم‌گردی است. این هفت بعد شامل رهبری، خدمات، ویژگی‌های اقامتگاه، بازاریابی، قانونی، توسعه پایدار و پیامد اقتصادی - اجتماعی معرفی شدند که شامل مضمون‌های برنامه‌ریزی، کنترل محیط، آموزش، پژوهش، مدیریت اثربخش، الزامات اخلاقی، زیرساخت، خدمات سرگرمی و ورزش، خدمات آفلاین و آنلاین، طبیعت‌محور بودن، موقعیت مکانی، امکانات و وضعیت فیزیکی ساختمان، تبلیغات آفلاین و آنلاین، حمایت و نظارت، مدیریت منابع، صرفه‌جویی، حفظ محیط‌زیست، تقویت هویت محلی، پیامد اقتصادی و پیامد اجتماعی است. نتایج نشان می‌دهد دو عامل «قانونی» و «ویژگی‌های اقامتگاه بوم‌گردی» جزو پیشایندهای موفقیت بوم‌گردی هستند. سه عامل «رهبری» و «خدمات» و «بازاریابی» عوامل حیاتی موفقیت بوم‌گردی هستند و دو عامل «توسعه پایدار» و «پیامدهای اقتصادی - اجتماعی» جزو پسایندهای موفقیت اقامتگاه بوم‌گردی هستند.

نتایج تحقیق حاضر برای اولین بار، عوامل حیاتی موفقیت در اقامتگاه‌های بوم‌گردی را ارائه داده است. این پژوهش به مدیر بوم‌گردی کمک می‌کند مهم‌ترین عوامل برای موفقیت بوم‌گردی را شناسایی و بر آن‌ها تمرکز کند و بر اهمیت آن‌ها به نسبت موضوعات دیگر واقف باشد. همچنین از طریق این پژوهش می‌تواند با شاخص‌های اندازه‌گیری موفقیت، میزان موفقیت خود را بسنجد. همچنین تمرکز بر حیاتی‌ترین عوامل باعث جلوگیری از شکست بوم‌گردی شده و نرخ بالای شکست بوم‌گردی‌ها به دلیل بی‌توجهی به موضوعات مهم و اساسی است.

درباره پیشنهادات تحقیق، موارد زیر مطرح می‌شود:

۱. مطالعه تأثیر عواملی مانند برندینگ، طول عمر مشتریان و قیمت بر موفقیت و همچنین پایداری بوم‌گردی؛

۲. بررسی عوامل حیاتی موفقیت بوم‌گردی به تفکیک کشور؛ زیرا شاید عاملی که در کشورهای اروپایی باعث موفقیت بوم‌گردی می‌شود،

در کشورهای آسیایی اهمیت چندانی نداشته باشد؛

۳. ارائه بهترین راهبردهای بازاریابی برای بوم‌گردی‌ها؛

۴. بررسی نقش مدیریت در موفقیت بوم‌گردی.

ORCID:

Zohreh dehdashti shahrokh	 https://orcid.org/0000-0002-4736-224X
Esmail ghaderi	 https://orcid.org/0000-0003-1158-2440
Mohammadreza karimi alavijeh	 https://orcid.org/0000-0001-9168-0766
Molood esfahani	 https://orcid.org/0009-0002-9056-7280

منابع

- آطاهریان، مهدی و سهیلی، جمال‌الدین (۱۳۹۷). تبیین عوامل کالبدی مؤثر در جهت افزایش تعاملات اجتماعی در اقامتگاه بومگردی. چهارمین همایش ملی معماری و شهر پایدار. تهران. <https://civilica.com/doc/872934>
- آل‌طه، شهلا و شاه‌حسینی، حبیب (۱۴۰۲). بازخوانی تأثیر حس دلبستگی به مکان بر هویت بخشی اقامتگاه‌های بوم‌گردی جهت پایداری محیطی. پنجمین کنفرانس بین‌المللی و ششمین کنفرانس ملی عمران، معماری، هنر و طراحی شهری. تبریز. <https://civilica.com/doc/1721560>
- ابراهیم‌پور، عاتکه و سروری، هادی (۱۴۰۱). بررسی تأثیر اقامتگاه بومگردی بر زندگی افراد. هشتمین کنگره سالانه بین‌المللی عمران، معماری و توسعه شهری. تهران. <https://civilica.com/doc/1655952>
- بابیری، جعفر، قادری، اسماعیل و محمودزاده، مجتبی (۱۴۰۱). طراحی چارچوب مدل کسب‌وکار پایدار اقامتگاه‌های بوم‌گردی با استفاده از روش فراترکیب. برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری، ۱۱(۴۰)، ۱۶۱-۱۸۶. <https://doi.org/10.22080/jtpd.2022.21318.3526>
- بوزرجمهری، خدیجه، اخلاقی، مرضیه و شایان، حمید (۱۴۰۱). نقش گردشگری و توسعه اقامتگاه‌های بوم‌گردی در توانمندسازی زنان روستایی (نمونه موردی: استان خراسان رضوی). جغرافیا و آمایش شهری منطقه‌ای، ۱۲(۴۲)، ۱۴۷-۱۷۰. <https://doi.org/10.22111/gaij.2022.6985>
- بهزادی، صدیقه و برخورداری، امیرحسین (۱۴۰۲). تبیین مؤلفه‌های امنیت مؤثر بر پایداری اقامتگاه‌های بومگردی مناطق روستایی. نهمین همایش علمی پژوهشی توسعه و ترویج علوم معماری و شهرسازی ایران. مشهد. <https://civilica.com/doc/1893471>
- پروین، فاطمه، جمشیدی، محمدجواد و محمدی‌فر، یوسف (۱۴۰۰). مدلی برای توسعه صنعت بوم‌گردی در ایران با تأکید بر فناوری اطلاعات. جغرافیا و پایداری محیط، ۱۱(۲)، ۳۵-۵۳. <https://doi.org/10.22126/ges.2021.6316.2370>
- ثقفی‌اصل، صادق (۱۴۰۱). بررسی تأثیرات اقامتگاه‌های بومگردی بر روستاهای شهرستان طالقان. علوم زیست‌محیطی و دانش جغرافیا، ۳(۲)، ۲۳-۴۶. <http://jiu.ir/Article/36523/FullText>
- جلیلی، حسن، فلاح، اصغر، اولادی، جعفر و حسینی، ساره (۱۴۰۲). اولویت‌بندی روستاهای هدف بوم‌گردی روستایی در منطقه جنگلی حوزه آبخیز بابلکود. روستا و توسعه، ۲۵(۳)، ۱۳۹-۱۶۶. <https://www.magiran.com/paper/2562661>
- حسن‌زاده، جاسم (۱۴۰۲). لزوم نقش حمایتی شهرداری شیراز در توسعه مجموعه اقامتی گردشگری فضایی و بوم‌گردی سنتی (با تأکید بر عناصر کلیدی معماری). پنجمین کنفرانس بین‌المللی و ششمین کنفرانس ملی عمران، معماری، هنر و طراحی شهری. تبریز. <https://civilica.com/doc/1721060>
- خادمی، اکرم (۱۴۰۲). بررسی تأثیر گردشگری روستایی به‌طور اخص اقامتگاه‌های بوم‌گردی بر اقتصاد ایران. اولین کنفرانس ملی بدون نفت، چگونه؟. تهران. <https://civilica.com/doc/1893865>
- خوشحال، زهرا و چرخچیان، مریم (۱۴۰۲). بررسی مؤلفه‌های تأثیرگذار معماری زمینه‌گرا در طراحی اقامتگاه‌های بومگردی. پنجمین کنفرانس بین‌المللی و ششمین کنفرانس ملی عمران، معماری، هنر و طراحی شهری. تبریز. <https://civilica.com/doc/1721166>
- دارش، رامین (۱۳۹۷). اقامتگاه‌های بوم‌گردی و نقش آن در توسعه گردشگری پایدار (نمونه موردی: منطقه سیاهکل) کنفرانس بین‌المللی عمران، معماری و مدیریت توسعه شهری در ایران. تهران. <https://civilica.com/doc/847860>
- دهقانی، حمیدرضا، عالی، صمد، بافنده، علیرضا و حجازی، سمانه (۱۴۰۲). راهبردها و پدیده‌های ارائه خدمات ارگانیک در صنعت گردشگری ایران. مطالعات مدیریت راهبردی، ۳(۵۲)، ۲۳۷-۲۵۴. <https://www.magiran.com/paper/2551635>

- راهپیمای، امان‌الله و حیدری، کامران (۱۴۰۲). بررسی تأثیر عوامل فرهنگی و طبیعی بر گسترش گردشگری و بوم‌گردی (مطالعه موردی: ایل قشقای). *نهمین کنفرانس علوم مدیریت و حسابداری*. تهران. <https://civilica.com/doc/1671572>
- رحمانی، مریم و رضاسلطانی، منصوره (۱۴۰۱). پایداری اقامتگاه‌های بوم‌گردی با تأکید بر اکوتوریسم. *نهمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم جغرافیا، معماری و شهرسازی ایران*. تهران. <https://civilica.com/doc/1510358>
- رییسی‌نژاد، امیرافشین، میرحسینی، سیدمحمد و جهانبخش، حیدر (۱۴۰۰). بررسی ارتباط ساختار معماری اقامتگاه‌های بوم‌گردی با میزان رضایتمندی گردشگران (مطالعه موردی: اقامتگاه‌های بوم‌گردی روستای جنت رودبار، رامسر، استان مازندران). *گردشگری و توسعه*، ۱۸(۱)، ۸۱-۹۴. <https://doi.org/10.22034/jtd.2020.215665.1941>
- سادین، حسین و پورطاهری، مهدی (۱۳۹۹). ارزیابی چرخه عمر اقامتگاه‌های بوم‌گردی، مورد مطالعه: منطقه ترکمن صحرای استان گلستان. *برنامه‌ریزی و آمایش فضا*، ۲۴(۲)، ۲۰۱-۲۲۹. <https://www.magiran.com/paper/2147266>
- سخدردی، جواد، شهریاری، ملیحه و یداللهی، جهانگیر (۱۴۰۲). ارائه مدل توسعه اکوسیستم کارآفرینی روستایی (با تأکید بر اقامتگاه‌های بوم‌گردی روستاهای هدف گردشگری استان خراسان رضوی). *مطالعات اجتماعی گردشگری*، ۱۸(۱)، ۱۶۹-۱۹۴. <https://www.magiran.com/paper/2566305>
- صالح‌پور، مرجان (۱۳۹۶). بررسی اقامتگاه بوم‌گردی و خصوصیات آن به عنوان یک اقامتگاه پایدار. *چهارمین کنفرانس بین‌المللی فناوری‌های نوین در مهندسی عمران، معماری و شهرسازی*. تهران. <https://civilica.com/doc/702640>
- حسام، مهدی (۱۳۹۸). شناسایی موانع تأسیس و توسعه اقامتگاه‌های بوم‌گردی در نواحی روستایی استان گیلان. *پژوهش‌های روستایی*، ۱۰(۳)، ۵۴۶-۵۵۹. <https://sid.ir/paper/180907/fa>
- طولابی، فرزانه، عزمی، آئیژ، و علی‌مرادی، امید (۱۴۰۱). تحلیل عوامل مؤثر بر احداث اقامتگاه‌های بوم‌گردی در دهستان گودرزی شهرستان بروجرد. *مهندسی جغرافیایی سرزمین*، ۶(۲)، ۴۲۹-۴۴۷. <https://doi.org/20.1001.1.25381490.1401.6.12.9.8>
- عزیزی، کاروان، رستگار، شفق، حیدری، قدرت‌الله و جعفریان، زینب (۱۳۹۸). اثرات اقتصادی-اجتماعی بوم‌گردی بر توانمندی جوامع محلی، مورد: ناحیه بلده در استان مازندران. *اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، ۸(۲۷)، ۷۹-۹۶. <https://serd.khu.ac.ir/article-1-3266-fa.html>
- عنابستانی، علی‌اکبر، گیاهی، حسن و جوانشیری، مهدی (۱۳۹۷). بررسی و تحلیل آثار ایجاد اقامتگاه‌های بوم‌گردی بر توسعه سکونت‌گاه‌های روستایی (نمونه: روستای رادکان شهرستان چناران). *برنامه‌ریزی فضایی*، ۸(۲)، ۱-۲۴. <https://doi.org/10.22108/sppl.2018.108017.1132>
- فضلی، نفیسه و رکن‌الدین افتخاری، عبدالرضا (۱۴۰۱). سنجش میزان تأثیرگذاری ابعاد کیفیت بر پایداری اقامتگاه‌های بوم‌گردی (مورد مطالعه: استان تهران). *برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری*، ۱۸(۴۰)، ۷۸-۹۱. <https://doi.org/10.22080/jtpd.2022.21451.3541>
- فضلی، سارا و توکلی، جعفر (۱۴۰۱). تبیین عوامل زیست محیطی مؤثر بر پایداری اقامتگاه‌های بوم‌گردی قطب گردشگری کنگاور. *ششمین کنگره بین‌المللی توسعه کشاورزی، منابع طبیعی، محیط‌زیست و گردشگری ایران در تبریز*. <https://civilica.com/doc/1622733>
- فلاح، محمدرضا، حاتمی ورزنه، ابوالفضل و رضایی، طاهره (۱۴۰۰). ارائه چارچوبی برای تبیین پیشایندها و ورود موفق کارآفرینان به حوزه بوم‌گردی. *مطالعات مدیریت گردشگری*، ۱۶(۵۵)، ۱۶۵-۲۰۰. <https://doi.org/10.22054/tms.2021.57085.2443>
- گرفمی، علیرضا آمار، تیمور و قریشی، محمد (۱۴۰۱). تحلیل نقش اقامتگاه‌های بوم‌گردی در اقتصاد روستاهای شهرستان رشت. *مهندسی جغرافیایی سرزمین*، ۶(۲)، ۴۸۷-۵۰۵. <https://doi.org/20.1001.1.25381490.1401.6.12.4.3>

- لهونیان، وریا، سالم، محمد دانا، و منوچهری، سوران (۱۴۰۲). تحلیلی بر شرایط توسعه و عملکرد اثربخش اقامتگاه‌های بومگردی در نواحی روستایی پیرامون تالاب زیریوار شهرستان مریوان مبتنی بر رویکرد سیستمی مدیریت گردشگری. جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، ۴(۴)، ۴۳-۶۸. <https://doi.org/10.22108/gep.2023.134860.1539>
- مانیان، امیر و رونقی، محمدحسین (۱۳۹۴). ارائه چارچوب جامع پیاده‌سازی بازاریابی اینترنتی با استفاده از روش فراترکیب. مدیریت بازرگانی، ۷(۴)، ۹۰۱-۹۲۰. <https://doi.org/10.22059/jibm.2015.57097>
- مجابی، سید امیرمحمود و دبیری، سهند (۱۴۰۰). نگاهی بر جایگاه بومگردی در ایران. محیط‌زیست جانوری، ۱۳(۲)، ۴۲۱-۴۲۹. <https://doi.org/10.22034/aej.2021.139289>
- مرادی، حشمت، پورسعید، علیرضا، واحدی، مرجان و آرایش، محمدباقر (۱۳۹۹). طراحی مدل توسعه بومگردی روستاهای هدف گردشگری استان کرمانشاه. گردشگری و توسعه، ۹(۱)، ۲۵-۴۶. <https://doi.org/10.22034/jtd.2019.188908.1758>
- وزین، نرگس، یزدان‌پناه، حجت اله و سعیدی، ملیحه (۱۴۰۱). تحلیل عوامل مؤثر بر موفقیت کسب‌وکار اقامتگاه بومگردی (مطالعه موردی: شهرستان‌های جنوب شرقی استان اصفهان). جغرافیا، ۲۰(۷۵)، ۱۰۷-۱۲۷. <http://dor.net/dor/20.1001.1.27833739.1401.20.75.6.8>
- هاشمی‌نیا، فریدون (۱۴۰۲). نقش استراتژی‌گرایی و قابلیت‌های بازاریابی دیجیتال و هوش اخلاقی بر عملکرد اقامتگاه‌های بومگردی. پنجمین کنفرانس ملی و دومین کنفرانس بین‌المللی الگوهای نوین مدیریت کسب‌وکار در شرایط ناپایدار. تهران. <https://civilica.com/doc/1780286>
- هاول، مارتین (۱۳۹۵). عوامل حیاتی موفقیت: بهبود چشمگیر کسب‌وکار با پیاده‌سازی محرک‌های قدرتمند. ترجمه منوچهر انصاری و هدی جبلی. تهران: انتشارات سازمان مدیریت صنعتی.
- Baker, M. S., & Mearns, K. (2017). Applying sustainable tourism indicators to measure the sustainability performance of two tourism lodges in the Namib Desert. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 6(2), 1-22. <http://hdl.handle.net/10500/23759>
- Barno, D. (2017). Critical Success Factors – History, Differences, Influencers and a new understanding. <https://www.academia.edu/19622236>
- Brown, G., & Essex, S. (1997). Sustainable Tourism Management: Lessons from The Edge of Australia. *Journal of Sustainable Tourism*, 5(4), 294-305. <https://doi.org/10.1080/09669589708667293>
- Chan, J. K. L. (2010). Assessing key satisfiers and sustainable ecolodge experience management through profile accumulation techniques. *World Applied Sciences Journal*, 10, 78-90. <https://www.researchgate.net/publication/256476745>
- Chaouni, A. (2007). DESERT ECOTOURISM: Investigating Ecolodges in the Sahara. *open house international*, 32(4), 64-74. <https://doi.org/10.1108/OHI-04-2007-B0007>
- Chogan, P. (2022). Exploring motivations and satisfaction of ecolodge patrons in desert areas of Iran. *International Hospitality Review*, 36(2), 358-372. <https://doi.org/10.1108/IHR-12-2020-0071>
- Clissold, R., Westoby, R., McNamara, K. E., & Fleming, C. (2022). Wellbeing outcomes of nature tourism: Mt Barney Lodge. *Annals of Tourism Research Empirical Insights*, 3(2), 100077. <https://doi.org/10.1016/j.annale.2022.100077>

- De Grosbois, D., & Fennell, D. A. (2021). Sustainability and ecotourism principles adoption by leading ecolodges: learning from best practices. *Tourism Recreation Research*, 47(5-6), 483-498.
<https://doi.org/10.1080/02508281.2021.1875170>
- Dymond, S. J. (1998). Indicators of Sustainable Tourism in New Zealand: A Local Government Perspective. Stuart J. Dymond. *Journal of Sustainable Tourism*, 5(4), 279-93. <https://doi.org/10.1080/09669589708667292>
- Fennell, D., & Grosbois, D. A. (2021). Communicating sustainability and ecotourism principles by ecolodges: a global analysis. *Tourism Recreation Research*, 48(3), 333-351.
<https://doi.org/10.1080/02508281.2021.1920225>
- Geller, A. N. (1985). Tracking the critical success factors for hotel companies. *Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly*, 25(4), 76-81. <https://doi.org/10.1177/001088048502500414>
- Hagberg, A. (2011). What's an ecolodge?-a case study of ecotourism operations in Ecuador.
<https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=2521205&fileId=2521211>
- Kim Lian Chan, J., & Baum, T. (2007). Motivation factors of ecotourists in ecolodge accommodation: The push and pull factors. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 12(4), 349-364.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1080/10941660701761027>
- Kiper, T. (2013). Role of Ecotourism in Sustainable Development. In Tech.
<https://www.intechopen.com/chapters/45414>. <https://doi.org/10.5772/55749>
- Lahonian, V., Salem, M. D., & Manoochchri, S. (2023). An Analysis of the Development Conditions and Effective Performance of Ecotourism Residences in the Rural Areas around the Zarivar Wetland in Marivan City. *Geography and Environmental Planning*, 34(4), 43-68.
<https://doi.org/10.22108/gep.2023.134860.1539>
- Lapeyre, R. (2011). The Grootberg lodge partnership in Namibia: towards poverty alleviation and empowerment for long-term sustainability?. *Current Issues in Tourism*, 14(3), 221-234.
<https://doi.org/10.1080/13683500.2011.555521>
- Lemelin, R. H., Koster, R., & Youroukos, N. (2015). Tangible and intangible indicators of successful aboriginal tourism initiatives: A case study of two successful aboriginal tourism lodges in Northern Canada. *Tourism Management*, 47, 318-328. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2014.10.011>
- Mafi, M., Pratt, S., & Trupp, A. (2020). Determining ecotourism satisfaction attributes – a case study of an ecolodge in Fiji. *Journal of Ecotourism*, 19(4), 304-326. <https://doi.org/10.1080/14724049.2019.1698585>
- Mecca, M. S., Oliveira, F. M., Witt, A. C. V., & Velho, F. D. (2023). Sustainability and ESG (Environmental, Social and Governance): A study of the tourism operations of a lodge in Serra Gaúcha. *Turismo: Visão e Ação*, 25(3), 425-444. [URL inválido removido].<https://doi.org/https://doi.org/10.14210/rtva.v25n3.p425-444>

- Mehta, H. (2007). Towards an internationally recognized ecolodge certification. *Quality assurance and certification in ecotourism*, 415-434. <https://doi.org/10.1079/9781845932374.0415>
- Sandelowski, M., & Barroso, J. (2003). Toward a meta synthesis of qualitative findings on motherhood in HIV-positive women. *Research in Nursing & Health*. 26(2), 153- 170. <https://doi.org/10.1002/nur.10072>
- Saarinen, J. (2006). Traditions of sustainability in tourism studies. *Annals of tourism research*, 33(4), 1121-1140. <http://dx.doi.org/10.1016/j.annals.2006.06.007>
- Simpson, G. D., Sumanapala, D. P., Galahitiyawe, N. W. K., Newsome, D., & Perera, P. (2020). Exploring motivation, satisfaction and revisit intention of ecolodge visitors [Article]. *Tourism and Hospitality Management*, 26(2), 359-379. <https://doi.org/10.20867/THM.26.2.5>
- TIES. (1990). What Is Ecotourism? <https://ecotourism.org/ties-overview/>
- UNWTO. (1996). Ecotourism and Protected areas. <https://www.unwto.org/sustainable-development/ecotourism-and-protected-areas>
- Noblit, G. W., & Hare, R. D. (1988). Meta-ethnography: Synthesizing qualitative studies (Vol. 11). sage. <https://us.sagepub.com/en-us/nam/meta-ethnography/book2416>
- Osland, G. E., & Mackoy, R. (2004). Ecolodge Performance Goals and Evaluations. *Journal of Ecotourism*, 3(2), 109-128. <https://doi.org/10.1080/14724040408668153>
- Rigatti, V. (2016). How can an ecolodge become a sustainable and successful business model: Environmental, social, and economic perspectives. Master thesis, University of Vienna, Austria. Retrived from: <https://gileboom.info/wp-content/uploads/2018/02/Become-ecolodge.pdf>
- Rizal, H., Yussof, S., Amin, H., & Chen-Jung, K. (2018). EWOM towards homestays lodging: extending the information system success model. *Journal of Hospitality and Tourism Technology*, 9(1), 94-108. <https://doi.org/10.1108/JHTT-12-2016-0084>
- [in persian]**
- Ataherian, M., & Soheyli, J. (2018). Explanation of effective physical factors to increase social interactions in ecolodge. *The fourth national conference on architecture and sustainable city*. Tehran. <https://civilica.com/doc/872934>
- AlTaha, S., & Shah Hosseini, H. (2023). reading the impact of the sense of attachment to the place on the identification of ecolodge for environmental sustainability. *The fifth international conference and the sixth national conference on civil engineering, architecture, art and urban design*. tabriz. <https://civilica.com/doc/1721560>
- Anabestani, A., Giyahi, H., & Javanshiri, M. (2018). An analysis of the effects of establishing ecotourism residence on development of rural settlements (a case study of Radakan village, Chenaran County). *Spatial planning*, 8(2), 1-24. <https://doi.org/10.22108/sppl.2018.108017.1132>

- Azizi, C., Rastgar, S., Heydari, G., & Jafarian, Z. (2019). The socio-economic effects of ecolodge on the capacity of local communities, case: Belde district in Mazandaran province. *Space economy and rural development*, 27(8), 79-96. <https://www.sid.ir/paper/521690/fa>
- Bapiri, J., Ghaderi, E., & Mahmoudzadeh, M. (2022). Developing Sustainable Business Model Framework for Ecolodges: Using Meta-synthesis Method. *Journal of Tourism Planning and Development*, 11(40), 161-186. <https://doi.org/10.22080/jtpd.2022.21318.3526>
- Behzadi, S., & Hossein, A. H. (2023). Explaining the security components affecting the sustainability of ecolodge in rural areas. *The 9th scientific research conference on the development and promotion of architectural sciences and urban planning in Iran*. Mashhad. <https://civilica.com/doc/1893471>
- Bouzarjomehri, K., Akhlaghi, M., & Shayan, H. (2022). The Role of Tourism and Ecotourism Resorts in Empowering Rural Women (Case Study: Razavi Khorasan Province). *Geography and Territorial Spatial Arrangement*, 12(42), 147-170. <https://doi.org/10.22111/gaij.2022.6985>
- Darsh, R. (2018). ecolodges and their role in the development of sustainable tourism (case study: Siahkol region) International Conference on Civil Engineering. *Architecture and Urban Development Management in Iran*. Tehran. <https://civilica.com/doc/847860>
- Dehghani, H., Aali, S., & Zende, A. B. (2023). Strategies and phenomena of providing organic services in the Iranian tourism industry. *Strategic Management Studies*, 13(52), 237-254. <https://doi.org/10.22034/smsj.2022.130218>
- Ebrahimpour, A., & Sarvari, C. (2022). Investigating the impact of ecolodge on people's lives. *The 8th Annual International Congress on Civil Engineering, Architecture and Urban Development*. Tehran. <https://civilica.com/doc/1655952>
- Fallah, M. R., Hatami, A., & Rezaei, T. (2021). Provide a framework to explain the preconditions for successful entry of entrepreneurs into the field of ecotourism. *Tourism Management Studies*, 16(55), 165-200. <https://doi.org/10.22054/tms.2021.57085.2443>
- Fazli, S., & Tavakoli, J. (2022). Explanation of the environmental factors affecting the sustainability of the ecolodge of Kangavar tourism hub. The 6th International Congress of Agricultural Development, Natural Resources, Environment and Tourism of Iran. <https://civilica.com/doc/1622733>
- Fazli, N., & Roknadin Eftekhari, A. (2022). Measuring the Effect of Different Quality Dimensions on the Sustainability of Ecolodge (Case Study: Tehran Province). *Journal of Tourism Planning and Development*, 11(40), 41-78. <https://doi.org/10.22080/jtpd.2022.21451.3541>
- Garfami, A.M, Amar, T., & Goreyshi, M. B. (2022). Analysis of the role of ecotourism residences In the rural economy of Rasht city. *Geographical Engineering of Territory*, 6(2), 487-505. <https://doi.org/20.1001.1.25381490.1401.6.12.4.3>

- Hasanzadeh, J. (2023). The need for the supporting role of Shiraz Municipality in the development of space tourism and traditional ecolodge (with emphasis on the key elements of architecture). *The fifth international conference and the sixth national conference on civil engineering, architecture, art and urban design*. Tabriz. <https://civilica.com/doc/1721060>
- Hashminia, F. (2023). The role of strategic orientation and digital marketing capabilities and moral intelligence on the performance of ecolodges. *The fifth national conference and the second international conference on new models of business management in unstable conditions*. Tabriz. <https://civilica.com/doc/1780286>. [in persian]
- Hesam, M. (2019). Identifying obstacles to the establishment and development of ecotourism residence in the rural areas of Guilan province. *Journal of Rural Research*, 10(3), 546-559. <https://doi.org/10.22059/jrur.2019.281777.1363>
- Jalili, H., Fallah, A., Oladi, J., & Hosseini, S. (2023). Prioritization of target villages for rural ecolodge in the forest area of Babolkrod watershed. *Village and Development Quarterly*, 25(3), 139-166. <https://www.magiran.com/paper/2562661>
- khademi, A. (2023). Investigating the impact of rural tourism, especially ecolodge, on Iran's economy. *The first national conference without oil, how?*. Tehran. <https://civilica.com/doc/1893865>
- Khoshhal, Z., & Charkhchian, M. (2023). Investigating the influential components of context-oriented architecture in the design of ecolodge. *The fifth international conference and the sixth national conference on civil engineering, architecture, art and urban design*. Tabriz, <https://civilica.com/doc/1721166>
- Manian, A., & Ronaghi, M. H. (2015). A Comprehensive Framework for E-marketing Implementation by Meta-Synthesis Method. *Journal of Business Management*, 7(4), 901-920. <https://doi.org/10.22059/jibm.2015.57097>
- Mojabi, S., & Dabiri, S. (2021). A look at the place of ecotourism in Iran. *Journal of Animal Environment*, 13(2), 421-429. <https://www.magiran.com/p2380656>
- Moradi, H., Poursaeed, A. R., Vahedi, M., & Arayesh, M. B. (2020). Designing the ecotourism development model of the tourist destination villages of Kermanshah province. *Journal of Tourism and Development*, 9(1), 25-46. <https://doi.org/10.22034/jtd.2019.188908.1758>
- Parvin, F., Jamshidi, M., & Mohammadifar, Y. (2021). A Model to Develop Ecotourism Industry in Iran with Emphasis on Information Technology. *Geography and Environmental Sustainability*, 11(2), 35-53. <https://doi.org/10.22126/ges.2021.6316.2370>
- Raisinzhad, A., Jahanbakhsh, H., & Mirhosseini, S. M. (2021). Investigating the relationship between the architectural structure of ecolodge and the level of tourists' satisfaction (case study: ecolodge in Jannet Rodbar village, Ramsar, Mazandaran province). *Journal of tourism and development*, 10(1), 81-94. <https://doi.org/10.22034/jtd.2020.215665.1941>

- Rahpeyma, A., & Heydari, K. (2023). Investigating the impact of cultural and natural factors on the development of tourism and ecolodge (case study of Qashqai tribe). *9th International Conference on Management and Accounting Sciences*. Tehran. <https://civilica.com/doc/1671572>
- Rahmani, M., & Reza Sultani, M. (2022). Sustainability of ecolodge with an emphasis on ecotourism. *The 9th national conference of modern studies and research in the field of geography, architecture and urban planning of Iran*. Tehran. <https://civilica.com/doc/1510358>
- Sadin, H., & Portahari, M. (2020). Evaluation of the life cycle of the studied ecotourism residences: Turkmen Sahara region of Golestan province. *Space Planning and Design*, 24(2), 201-229. <https://www.magiran.com/paper/2147266>
- Saghafiasl, S. (2022). Investigating the effects of eco-lodges on the villages of Taleghan city. *Environmental sciences and geography knowledge*, 1(2), 23-46 . <http://rimag.ir/fa/Article/36523>
- Sakhdri, J., Shahriari, M., & Yadollahi, J. (2023). Presenting the development model of the rural entrepreneurship ecosystem (with emphasis on ecolodge in the target villages of Khorasan Razavi province). *Journal of Tourism Social Studies*, 11(1), 169-194. <https://www.magiran.com/paper/2566305>
- Salehpour, M. (2017). Investigating the ecolodge and its characteristics as a sustainable residence. *The fourth international conference on new technologies in civil engineering, architecture and urban planning in tehran*. <https://civilica.com/doc/702640>
- Tolabi, F., Azmi, A., & Moradi, O. A. (2022). Analysis of effective factors on the construction of eco-tourism resorts in Goodarzi district of Boroujerd city. *Geographical Engineering of Territory*, 6(2), 429-447. https://www.jget.ir/article_135258_e5668fbb6c21718552d29b799409982e.pdf
- Vazin, N., Yazdanpanah, H., & Saeedi, M. (2023). Analysis of the Factors Affecting the Success of Ecolodge Business (Case study: Southeastern counties of Isfahan Province). *GEOGRAPHY*, 20(75), 107-127. SID. <https://sid.ir/paper/1050556/en>

COPYRIGHTS

©2024 by the authors. Published by University of Science and Culture. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

